

TGM

Utgitt av Oslo grafiske fagforening
Nummer 2 • juni 2014 • 99. årgang

**Produksjonen
avvikles i
Aktietrykkeriet**

Side 14

**Bedriftsbesøk:
Flisa Trykkeri**

Side 16

Årsmøtet 2014

Side 28

Flukten fra papiret

De fleste i det grafiske miljøet, unntatt dem som tilhører de indre sirklene i aviskonsernene, har gjennom mange år, med stigende forundring, sett på eiernes såkalte strategi for papiravisene.

Etter å ha hatt som foretningsside å gi bort det digitale innholdet i nettutgavene, har noen aviser nå startet kampanje blant sine lesere for å få dem til å «slippe» papiravisa. Og papiravisens hovedsaker i morgenutgaven legger de gratis ut på nett kvelden før.

Aldri i kapitalismens tidsalder har vi sett lignende eksempler på bedriftsledere som snakker ned sine egne produkter, som eierne av papiravisene.

Det er mulig at Schibstedkonsernet, som har både finn.no, og andre forretningsplattformer å støtte seg på, har en plan med det de gjør. Vi kan derimot ikke forstå at Amedia, som ikke har annet inntekstgrunnlag enn papir, vurderer så kraftige kutt som ryktene sier.

Parallelt med nedgangen i avisbransjen er konsernernes totale styringrett styrket. Alle avgjørelser er flyttet ut av den enkelte avis. Det tas ut enorme konsernbidrag, selv i tider hvor avisene kunne trengt pengene selv. Av de enorme inntektene fra Schibsteds pengemaskin finn.no, går hver krone til aksjeeierne, ingen ting til avisdrift.

I tillegg til den uforklarlige trangten til å ødelegge sitt eget produkt, papiravisen, er det den sterke troen på trender og det såkalt moderne, som forundrer oss mest hos de som styrer aviskonsernene.

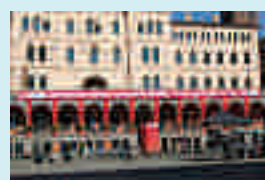
Som redaktøren i Klassekampen påpeker i et intervju i dette nummeret, er mye av det som skal underbygge den raske flukten fra papir det rene babbel. Allikevel blir det ikke bare presentert som god fisk, men dessverre også fulgt.

Vi har vanskelig for å følge tankegangen til eierne når de mener at billigere nettabonnement og dårligere papirutgaver er en alternativ strategi.

For debatten er det beklagelig at den alternative mediepolitikken ikke kommer til orde. Det finnes eksempler; som Hallingdølen, Fædrelandsvennen og Klassekampen, som ikke gir bort innholdet sitt på nettet og som har stabilisert sine opplag. Med lik pris på nett og papir er det de som egentlig undersøker hva leserne vil ha, i motsetning til Aftenposten som det ikke lenger er mulig å abonnere på annet enn på nett. Da får du papirutgaven «på kjøpet» – og det er ikke lenger mulig å måle hvor inntektene kommer fra.

INNOLD:

- Side 3: Seier til trykkerne i Høyesterett.
- Side 4: Fanetypografi og danske syersker.
- Side 6: Tjenestepensjon.
- Side 7: Avis/avistrykkeriene.
- Side 8: En strålende 1. mai.
- Side 9: Havnearbeiderne i Tromsø.
- Side 10: Merkeutdeling 2014.
- Side 12: Historiespalta.
- Side 13: TTIP – All makt til bedriftene?
- Side 14: Produksjonen avvikes i Aktietrykkeriet.
- Side 15: Nordsjø Media.
- Side 16: Bedriftsbesøk: Flisa Trykkeri.
- Side 18: Lærdom og hygge i Sagveien.
- Side 20: Nytt om Osvaldmonumentet – Fremtidens bok anno 1932.
- Side 22: Fortelling om en hobbykreatør.
- Side 24: Mediepolitikkens fravær.
- Side 25: Bransjerådene – TgM på dørmatta.
- Side 26: Aviskonferansen i Harstad.
- Side 28: Årsmøtet 2014.
- Side 30: Våre jubilanter.
- Side 31: Møtedager for Ogfs pensjonistforening.
- Side 32: Vi ønsker alle en god sommer.

Før det braker løs. Youngstorget i Oslo 1. mai 2014.

Foto: Bjørn Olsen

Nr. 2 – 2014

Seier til trykkerne i Høyesterett

Fra venstre: Øyvind Jenssen fra Distriktskontoret, trykker Jan Atle Sundli og Erling Weydahl.

En sak om retten til dagpenger under permittering, med start i Orkanger i 2011 er nå avgjort i en enstemmig dom i Høyesterett. Med full seier for trykkerne fra Grytting, og en meget viktig prinsippavgjørelse for Fellesforbundet.

Tekst: Adolf Larsen
Foto: Erlend Angelo

Saken startet under en permittering ved trykkpartner Grytting i februar 2011, hvor søknadene om dagpenger fra de to trykkerne, Rolf Kåre Sundli og Jan Atle Sundli ble avslått av Nav, og deretter i Trygderetten.

Trygderettens begrunnelse var at dagpenger ikke skulle utbetales ved permitteringer som skyldtes vanlig markedsrisiko. Og at permitteringene ved bedriften var forårsaket av markedsmessige svingninger som ikke var uforutsigbare.

I Høyesterett argumenterte de permitterte med følgende

Folketrygdloven § 4-7 om dagpenger ved permittering «på grunn av mangel på arbeid eller andre forhold som arbeidsgiver ikke kan påvirke», kan ikke forstås slik at når det er markeds-situasjonen som har ført til mangelen på arbeid, må det foreligge en uforutsigbar utvikling i markedet for at permittering-en skal utløse rett til dagpenger.

Lovens ordlyd tilsier ikke denne

begrensningen i retten til dagpenger ved permittering. Reelle hensyn tilsier at når vilkårene for permittering er oppfylt, bør dette normalt anses avgjørende også for retten til dagpenger. Bedriften og de ansatte kjenner bransjen og dens utfordringer bedre enn trygdemyndighetene.

Ingen rettspraksis

Retten slo fast at selv om Nav og Trygderetten har praktisert en forvaltningspraksis og trygderettspraksis de senere årene, er denne kortvarig og innebærer en omlegging til skade for de trygdede. Høyesterett pekte videre på at kravet om uforutsigbarhet eller uventede omstendigheter **ikke framgår av lovteksten.**

I klartekst betyr dette gjennomslag for Fellesforbundets syn; at så lenge det foreligger saklig grunn for permittering så har de permitterte rett til dagpenger fra det offentlige.

I en kommentar etter dommen uttalte nestleder i forbundet, Anders Skattkjær; «Hadde Høyesterett gitt Staten medhold ville vi hatt en rettstilstand der de permitterte arbeidstakerne måtte bære den økonomiske byrden, som vi dessverre har hatt mange tilfeller av etter Navs praksisendring i 2010/2011. En slik dom ville vært helt uholdbar, og ville tatt bort grunnlaget for å anvende permitteringer og der oppsigelser ville blitt virkemiddelet.

Hva nå med Nav?

Fellesforbundet og LO forventer at Nav

nå følger opp dommen i Høyesterett omkring dagpenger under permittering. I et brev til arbeids- og sosialminister Robert Eriksson ber LO om at det blir foretatt en gjennomgang av alle avslagene på dagpenger som er begrunnet med «upåregnlighetskriteriet» som er gitt i perioden 2011 til 2014.

Dommen i Høyesterett slo fast at Lov om folketrygd gir rett til dagpenger også når permitteringen skyldes en markedsutvikling som ikke kan karakteriseres som upåregnelig, ekstraordinær eller uventet.

Tidlig i april sendte LO et brev til Arbeids- og sosialminister Robert Eriksson om saken. LO viste til dommen og at Nav har truffet uriktige vedtak gjennom flere år.

Også leder i Fellesforbundet avd. 857 Grafisk Fagforening Midt-Norge, hvor hovedpersonene er organisert, er fornøyd.

Til TgM sier Erling Weydahl at «Nå ser vi at Høyesterettsaken har hatt sin misjon. I dag har flere av våre medlemmer fått brev fra Nav om at de kan sende inn anke på avslagene de fikk i 2012-2013 enda en gang. Dette hadde garantert ikke skjedd om saken ikke var vunnet i Høyesterett. Vi må gratulere LOs juridiske avdeling ved advokatene Karl Inge Rotmo, Jan Arild Vikan, Fellesforbundet, Norsk Industri og Jan Atle Sundli og Rolf Kåre Sundli for at de tok belastningen med å stå løpet helt ut!

Medlemsblad for
Fellesforbundet, avd. 850,
Oslo grafiske fagforening.
Utkom første gang i 1876.

Ansvarlig utgiver:
Terje Fjellum

ANITA FRÖLAND
Andvord Grafisk - anita.froland@andvord.no

EVA-LILL BEKKEVAD
LO Media - eva.lill@lomediamedia.no

LARS PENICK
lchri-pe@online.no

ADOLF LARSEN
adolf.larsen@fellesforbundet.org

DARIJA SAPOZENKOVA-HAUGE
darija@darijasart.com

Når det gjelder stoff og eller andre henvendelser, ta kontakt med Adolf på mobil 975 27 464.

CARSTEN ØSTBY HÅKONSEN
Carsten86@me.com

HJEMMESIDE:
www.fellesforbundet.no/avd850

FACEBOOK:
www.facebook.com/oslografisk

TRYKK:
Andvord Grafisk as, et Staples selskap

Fanetypografi og danske syersker

Fagbevegelsens faner er ikke gått av moten. Det ser vi på 1. mai, og på ulike fanemarkeringer hvor vi viser vår styrke og solidaritet.

Syerskene er nok ikke på Teko-overenskomsten, men designeren fant vi egne medlemsrekker.

Tekst: Adolf Larsen
Foto: Gjerholm Design

Nærmere bestemt i Gjerholm Design som i april flyttet inn i nyoppussede lokaler i Hausmannsgate. Her er det Jonas Gjerholm som har ansvaret for design og produksjon av faner. På tross av at han er yngst i firmaet har han stor glede av å arbeide med produkter som er så langt man kan komme fra sosiale medier.

- I en grafikers hverdag hvor produksjonen ofte består av reklame og produkter som er fort glemt, er det en spesiell følelse å arbeide med produkter som skal vare og være der i 100 år, forsikrer Jonas.

I tillegg er det ikke til å stikke under stol at engasjementet i de ulike fagforeningsstyrene om utseende og produksjon gjør arbeidet ekstra spennende. Vi i Ogf kan underskrive på at

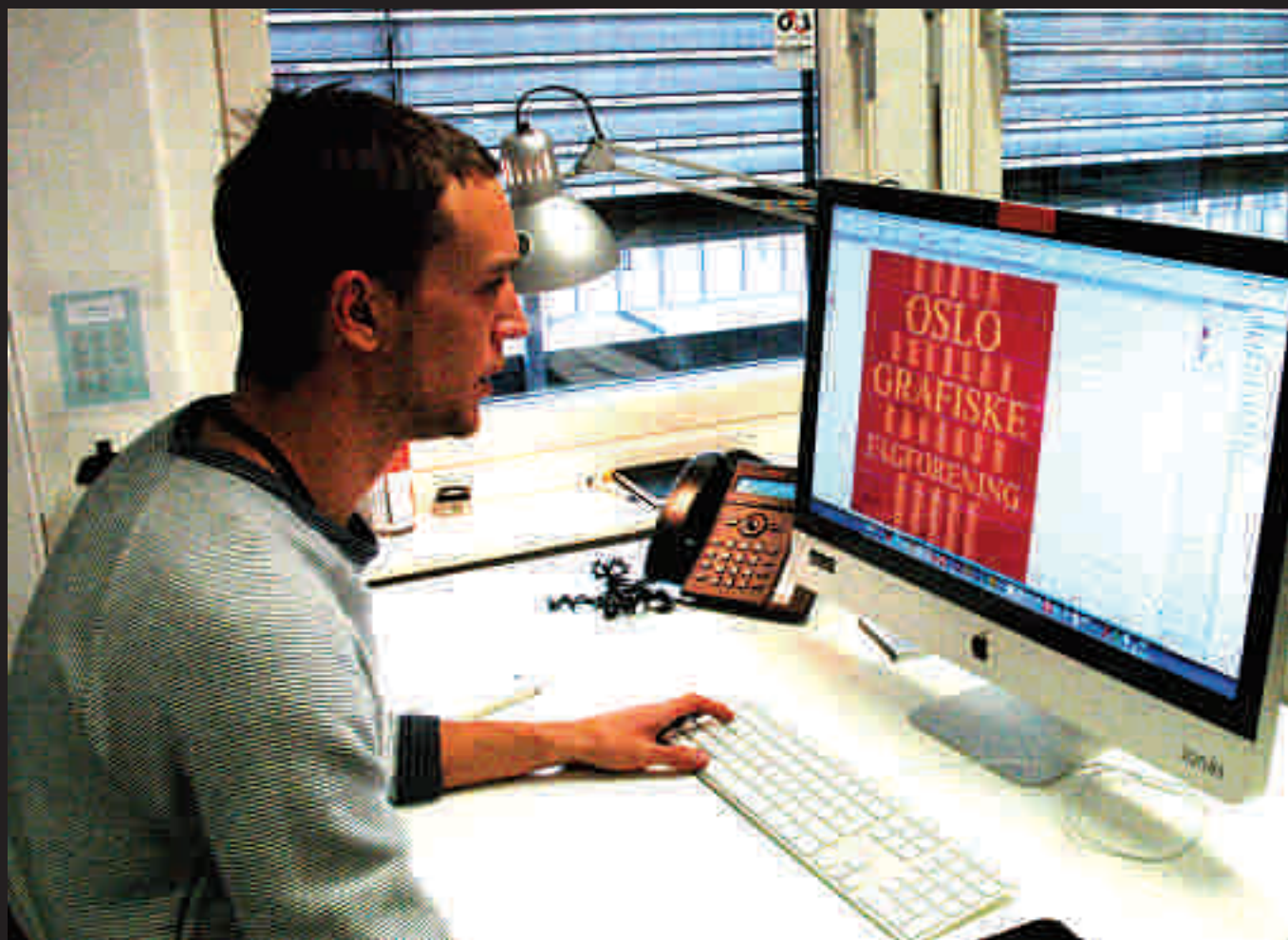
vår fane, som var ny til 1. mai i 2013 vekker sterke følelser og diskusjoner. Både i den langdryge styrebehandlingen, og ikke minst hos medlemmene.

Hos Gjerholm har de levert fire nye faner allerede i 2014, og har et par på vent for avdelinger i Fagforbundet. Da de ikke ble klare til 1. mai kan de fortsette diskusjonene en stund til.

Det er tre måneders leveringstid på fanene som sys i Danmark, forteller Jonas. Det er ikke lenger noen produsent som vi vet om i Norge, men vi har et positivt og gjensidig samarbeid med Flagfabrikken som er de som sitter på ekspertisen når det gjelder den tekniske produksjonen, utdypes Jonas. For selv om han lager designet helt ferdig er det mange detaljer om stoff, og farger og materialer som han ikke kan nok om.

Når det gjelder design innrømmer Jonas at det er mye inspirasjon å hente i de gamle fanene i Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, som har de fleste faner på data, og er meget behjelpelige i følge Jonas.

Eneste negative i utviklingen er at arbeidet har blitt mer kjedelig jo mer strenge forbundene er blitt med at den grafiske profilen skal følges. Men fortsatt er det både kreative utfordringer og føring fra foreningenes styre som gjør at det allikevel blir mange ulike uttrykk.

Jonas, her i arbeid med Ogfs fane.

Fana til avd. 851, forsiden.

Fana til avd. 10, forsiden.

Fana til avd. 851, baksiden.

Fana til avd. 10, baksiden.

Tjenestepensjon

Årets tariffoppgjør ble, i hvert fall i frontfaget, av alle saker, dominert av steile fronter omkring tjenestepensjon.

Tekst: Adolf Larsen

Vi ser ikke spor etter ønsket eller kravet om en ordning med innskuddsbaserte tjenestepensjoner i forbindelse med tariffoppgjør før i 1998. Før var det ikke skattefritak for annet enn ytelsesordninger.

Lovendring åpnet for innskuddsordninger

I et felles brev fra partene til regjeringa i 1998 etterlyste de lovendringer som skulle gjøre det mulig med innskuddsordninger.

Allerede da argumenterte de med at det vil lette adgangen til å fortsette i arbeid, i tillegg ville det lette skifte av arbeidsplass for eldre arbeidere, og være forutsigbart for bedriftene.

Loven ble innført i 2001, men tariffmessig gikk det saktere.

I 2000 var ikke den nye loven innført, men Fellesforbundet fortsatte å jobbe politisk.

I 2002 fremmet LO krav om tariffesting av innskuddspensjoner. Kravet ble frafalt under meklingen, men bilaget som fortsatt eksisterer, kom inn i overenskomstene. Her er drøftingsplikten innført for dem som hadde ordninger lokalt, mens behovet skulle vurderes hos dem uten.

Tariffkrav om obligatorisk tjenestepensjon

I 2004 var Fellesforbundet klart til å konkretisere. De fremmer som et minimumskrav tariffestet tjenestepensjon.

Før oppgjøret hadde Norsk industri kartlagt sine medlemsbedrifter og funnet ut at halvparten av bedriftene, og 70 prosent av de ansatte, hadde en form for tjenestepensjon. Likevel var det opp mot 900 000 arbeidstakere innen bygg, hotell og varehandel som sto helt uten ordninger.

Partene diskuterte avtalefesting av tjenestepensjonsordninger i forhandlingene og senere i mekling. Dette resulterte i brevveksling mellom partene og regjeringen.

Partene ba regjeringen avklare om den var innstilt på å fremme forslag om pensjoner i arbeidsforhold. En slik ordning skulle fylle visse minimumsstandarter og gjelde alle lønsmottakere. Partene poengterte også at ordningen måtte være økonomisk forutsigbar.

Arbeidet resulterte i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Lov om obligatorisk tjenestepensjon

Lov om obligatorisk tjenestepensjon (OTP) trådte i kraft 1. januar 2006, og arbeidsgiver kan velge å opprette tjenestepensjon etter følgende tre lover:

- Lov om foretakspensjon
- Lov om innskuddspensjon
- Lov om tjenestepensjon

I en innskuddspensjonsordning opprettet etter lov om innskuddspensjon fastsettes det at innskuddet minst skal utgjøre 2 prosent av lønn mellom 1 og 12 G. Regelverket skal inneholde innskuddsfritak (betalingsfritak) for arbeidstaker som blir uføre.

I en innskuddspensjonsordning betaler arbeidsgiver innskudd på en pensjonskonto. Samlet innskudd og avkastningen er avgjørende for nivået på de årlige pensjonsutbetalingene. Arbeidstaker har risiko for avkastning. Nivå på pensjonsutbetaling er ikke kjent på forhånd.

I en ytelsespensjonsordning opprettet etter lov om foretakspensjon, fastsettes det i loven at arbeidstakerne skal sikres en alderspensjon som minst tilsvarer minstekravet til alderspensjon fra en innskuddspensjonsordning. Regelverket skal inneholde premiefritak for arbeidstaker som blir uføre.

I en ytelsespensjonsordning betaler arbeidsgiver premie til leverandør, som skal garantere en årlig pensjonsutbetaling. Nivået på årlige pensjonsutbetalinger er kjent. Leverandøren har risikoen for avkastning og levealderutvikling.

I en tjenestepensjon opprettet etter lov om tjenestepensjon fastsettes det at innskuddet minst skal utgjøre 2 prosent av lønn mellom 1 og 12 G. Regelverket skal inneholde premiefritak for arbeidstakere som blir uføre.

Arbeidsgiver betaler innskudd på en pensjonsbeholdning (pensjonskonto). Arbeidstaker har risiko for avkastning (kun 0-garanti), men arbeidsgiver kan ta ansvaret for at pensjonsbeholdningen oppjusteres med lønnsvekst. (arbeidstaker har kun 0-garanti dersom arbeidsgiver betaler for en ordning med avkastningsgaranti. Ellers investeringsvalg med all risiko på arbeidstaker. Avkastningsgaranti, dvs. 0-garanti mot tap i utbetalingstiden)

Tall fra Finans Norge (FNO) viser at ved utgangen av 2012 var det 288 300 forsikrede i ytelsesordninger og 1 076 000 forsikrede i innskuddsordninger. Og blant de sistnevnte er det 49 prosent som bare har minsteordningen på 2 prosent.

Lov om tjenestepensjon

I lov om tjenestepensjon, som trådte i kraft 1. januar i år, er maksnivået for innbetaling satt til 7 prosent for lønn inntil 12 G. Det kan innbetales en tilleggspremie for lønn mellom 7,1 G og 12 G på 18,1 prosent.

Det er mulig å fastsette at pensjonsbeholdningen skal reguleres, enten på samme måte som i folketrygden eller i forhold til gjennomsnittlig lønnsutvikling i bedriften.

Der det ikke er fastsatt regulering av pensjonsbeholdningen skal regelverket inneholde en 0-garanti, det vil si at leverandøren skal garantere at pensjonsordningens midler ikke reduseres som følge av negativt avkastningsresultat. Dette gjelder ikke ved individuelt investeringsvalg.

Fra 1. januar 2014 er det også gjort endringer i maksnivået for innbetaling i innskuddspensjon, slik at dette nå er likt med lov om tjenestepensjon.

I høringsrundene har Fellesforbundet prøvd å få inn bestemmelser om oppgjøring fra første dag, at alle arbeidstakere skal meldes inn og at hver enkelt skal kunne betale inn til pensjonsordningen individuelt. Forbundet har ikke fått gjennomslag for noe av dette.

Konsulent for artikkelen har vært Inger Karin Hagerup fra Samfunnspolitisk avdeling i Fellesforbundet. Som takkes!

En av drivkreftene for loven, og flukten vekk fra ytelse var selvfølgelig at den passer dårlig med den reformerte folketrygden.

Antall ytelsesordninger er redusert fra 11 600 i 2010 til 10 300 i 2012. Mange av våre medlemmer har nok i denne perioden gått fra en ytelses- til en innskuddsordning.

Selv om bilaget i overenskomstene oppfordrer til lokal drøfting av pensjonene er det fortsatt bare overenskomstene for avis og pakkeri som har tariffestet pensjon.

I disse overenskomstene slås det fast at nivået skal være på 66 prosent av sluttlønn, de skal være forankret i en skriftlig avtale med lokal forhandlingsrett og de kan ikke sies opp før det er gjennomført konsekvensutredning og forhandlinger.

Forvaltning og finansnæringen

I forslag til forbundets landsmøte i 2011

inneholdt innstillingen fra representantskapet angående tjenestepensjon følgende passus;

«Å ha felles forvaltning av pensjonsmidlene har klare fordeler. Det kan lette overføringer ettersom arbeidstakere skifter arbeidsplass, men det viktigste er antakelig at forvaltningskostnadene reduseres betydelig. I den grad kollektiv forvaltning ikke innebærer brudd med prinsippet om at alle ansatte på en og samme bedrift skal ha like pensjonsordninger innenfor de rammer som lovene setter, vil representantskapet se det som en fordel at tjenestepensjonene underlegges kollektiv forvaltning.»

Ser en på det vi må kunne kalle kampanjejournalistikk foran årets oppgjør virker det som en felles forvaltning ville være en god ide. Og en ruin for finansnæringen.

Mens andre kilder i Sparebank 1 mener at antall avtaler med minimumsordning

gjør det til en særdeles dårlig butikk å forvalte innskuddene for OTP. (Spare-Bank 1 har i likhet med alle andre livsforsikringsselskaper foretatt store investeringer i datasystemer og personell for å møte den voldsomme veksten i antall avtaler etter at loven om tjenestepensjon kom. De forventer overskudd fra 2017 eller der omkring. Pengene ligger i pensjonskapitalbevis der flyttemarkedet blir større for hver dag som går)

Politisk er det vel slik at deler av fagbevegelsen kvier seg for at tariffesting skal gjøre tariffavtaler enda dyrere for bedriften. Og derfor vanskeligere og få inngått. Samtidig kan bedrifter med betalingsevne og lyse framtidsutsikter se muligheten til innbetalinger opp til 7 prosent være lokkemiddel for en ytterligere overgang fra ytelse. Samtidig som det vil gjøre bedriften til attraktiv arbeidsgiver.

Flere kutt i avis konsernene?

Etter mange år med nedbemanninger og effektivisering er det ikke erklært noen pause for våre medlemmer. Nå er de to største konsernene i gang med nye runder for å se på trykkeristrukturen.

Ikke før var Amedia klare med sin gjennomgang av sin egen trykkerivirksomhet, før et nytt utvalgsarbeid er i gang.

Konklusjonen fra forrige runde, i 2013 var at alt skulle bestå, men det blir nok ikke svaret nå. De totale annonseinntektene meldes å ha gått ned med nesten 8 prosent første kvartal, mens resultatet før skatt var på 52 millioner kroner. Konsernet har varslet at det skal spares 500 millioner, noe som kan bety et bortfall av opp mot 700 stillinger.

Hvis det skal være noen realisme i slike innsparinger, regner de fleste med at det må legges ned et til trykkerier i østlandsområdet. Så av trykkeriene i Larvik, Borgerskogen eller Lillestrøm. Prosjektarbeidet som skulle være klar med sin anbefaling til styret i juni, har fått forlenget frist til august. Konsekvensen av ulike varianter av nedlegging skal presenteres for konsernledelsen i juni, men det skal utover sommeren arbeides mot eksterne kunder før endelig vedtak i august. Effektivering av vedtaket skal gjennomføres innværende år.

I Schibstedkonsernet er de også i gang med en ny gjennomgang av trykkerier og trykk-kapasitet tilpasset endringer i driften, som det heter i prosjektarbeidet.

Alle trykkeriene i Oslo, Bergen, Stavanger og Kristiansand er med i vurderingen, og uten å foregripe begivenhetene skal minst ett bort. Utvalgsarbeidet som nå pågår er kommet etter krav fra de ansatte, men alt forarbeidet som var utført for

ledelsen har gitt de ansatte liten eller ingen reell innflytelse.

Ved trykkeriet i Nydalen kommer det nå oppdrag på sivilproduksjon inn fra Sverige og Danmark, noe som ville vært utenkelig for bare få år siden. Dette betyr selvfølgelig at de forverrede arbeidsforholdene for våre medlemmer har gitt resultater for ledelsen i form av lavere prisnivå og et mer konkurransekyktig trykkeri markedet.

At konklusjonen om trykkerienes framtid er utsatt også i Schibstedkonsernet, i likhet med Amedia, har beredt grunnen for ulike konspirasjonsteorier.

Ser vi en konklusjon som vil føre til trykkerisamarbeid mellom de to store konsernene, hvor oppdragene skal fordeles på veldig få trykkerier uavhengig av eierstruktur? Det ville ikke overraske mange i vår forening, men denne type kartellvirksomhet ville kanskje ikke bli godt mottatt hos konkurransemyndighetene.

En strålende 1. mai.

8.900 personer gikk 1. mai-toget i Oslo. Det er 1.200 fler enn i fjor og det høyeste deltakerantallet siden 1990. I tillegg sto det mange langs togruta og så på. Bak våre to paroler som dere ser på bildene samlet det seg flere hundre mennesker.

Og for første gang var det applaus langs ruta, noe som nok betyr at våre paroler slo ann.

Alle foto: Bjørn Olsen

Helt siden begynnelsen av november i fjor har havnearbeiderne kjempet for å få signert en tariffavtale på Risavika terminal utenfor Stavanger. Siden desember har deres kolleger i havnene i Mosjøen og Tromsø vært tatt ut i sympatistreik. Nå trues den faglige kampen av flere avgjørelser i rettssystemet.

Tekst og foto: Adolf Larsen

Hele vinteren og våren har det vært lokale faglige aksjoner ved flere av havnene i Norge, og i begynnelsen av april ble det arrangert en stormønstring av havnearbeiderne og deres sympatisører i Oslo.

Ved siden av konflikten i Risavika, med tilhørende sympatiaksjoner, har det pågått en konflikt mot Holship, ved terminalen i Drammen. Holship er et dansk selskap som i motsetning til de andre aktørene ikke vil signere en tariffavtale med norsk Transportarbeiderforbund (NTF). Holship bruker sine egne arbeidere, som går på en overenskomst med Norsk Arbeidsmannsforbund.

Hovedsaken for NTF er at de mener bruken av andre ansatte enn transportarbeidere er brudd med ILO-konvensjon 137, som Norge har ratifisert. Forbundet

har derfor varslet og gjennomført flere aksjoner ved havna i Drammen.

Tidligere i år vant Norsk Transportarbeiderforbund sitt søksmål mot Holship Norge i Drammen tingrett om retten til å bruke boikott mot Holship Norge i kampen for å få en tariffavtale.

Etter vellykkede, og udramatiske aksjoner ved havna, har selskapet, etter klage fra sin advokat, fått medhold i lagmannsretten om at NTF forbys å boikotte Holship inntil det foreligger en rettskraftig dom omkring aksjonsformen.

Klassejus i Tromsø?

På havna i Tromsø er det spedisjonsfirmaet Nor Lines som har vært målet for flere faglige aksjoner i løpet av 2014.

den lokale sympatistreiken, som har vart siden desember, har blitt trappet opp utover våren. Det er ved flere anledninger arrangert blokade av selskapets lasting av Hurtigruta ved anløpet i Tromsø. Bakgrunnen er at Nor Lines etter transportarbeidernes mening driver streikebryteri ved å benytte egne arbeidere til losse- og lastearbeid.

Etter den siste aksjonen i mai har selskapet gått rettens vei for å få kjennelse for en midlertidig forføyning mot flere aksjoner. Begjæringen, og behandlingen i Nord-Troms tingrett har foregått

med bare den ene parten til stede. Etter transportarbeidernes mening forsvarer dommen streikebryteri, og tar stilling i konflikten til fordel for arbeidsgiveren Nor Lines.

NTF mener dessuten at rettens bruk av Boikottloven er feil lovanvendelse da de aldri har boikottet Nor Lines eller oppfordret til slikt.

Etter dommen i tingsretten var det den siste uka i mai nye demonstrasjoner i Tromsø, med deltakelse av fagforeninger fra store deler av landet. Det ble demonstrert ved Nord-Troms tingrett og innkjøring av varer til Nor Lines ble blokkert.

Fredag 30. mai gjennomførte lokale fagorganiserte en ny demonstrasjon med blokade av arbeidet på kaia. Etter en politiaksjon ble 12 av deltakerne anmeldt for ikke å ha fulgt oppfordringen fra politiet. De 12 ble låst inne på havna av Nor Lines og LO i Troms har på sin side anmeldt selskapet for ulovlig frihetsberøvelse.

Siste utvikling før TgM går til trykking er at LO har bestemt seg for å stevne NHO for Arbeidsretten for å få slått fast at Nor Lines bedriver streikebryteri når de de bruker egne ansatte til å utføre lasting og lossing på havna i Tromsø.

Merkeutdeling 2014

Etter avdelingens årsmøte var det også i år utdeling av merker til diplomer til avdelingens jublanter. Det hadde møtt fram til sammen 37 av medlemmene som ble innmeldt i henholdsvis 1989, 1974 og 1969.

Foto: Erlend Angelo

Det var nyvalgt styremedlem Øystein Simensen som var kveldens seremonimester, mens taler for dagen og jublantene var tidligere LO-leder Yngve Hågensen.

Hågensen startet med litt ros av grafisk sin historie som en forening og et forbund som alltid hadde gått foran ved å ta ansvar for solidariteten både i landet og internasjonalt. Og også gjennom å ha bidratt med en av de sterke LO lederne, Ole O. Lian i organisasjonens første store vekstperiode fra 1906.

Mest av alle snakket Hågensen om organisasjonens medlemmer og viktigheten av å arrangere flotte merkeutdelinger. Han pekte på at vi alt for sjelden snakker om de som er medlemmer hele livet, og aldri kunne tenke seg et liv uten å være fagorganisert. Selv om de ikke tar på seg tillitsverv eller står

fram med en profilert medlemskap.

Yngve Hågensen er født i 1938 i Finnmark, men havnet som ung i Halden. Her startet den faglige karrieren med tillitsverv i den lokale papirarbeiderforeninga på Saugbruksforeningen. Distriktssekretær i Møre og Romsdal og Oslo og Akershus før han ble LO-sekretær i 1977.

I 12 år frå 1989 til 2001 var han leder i LO.

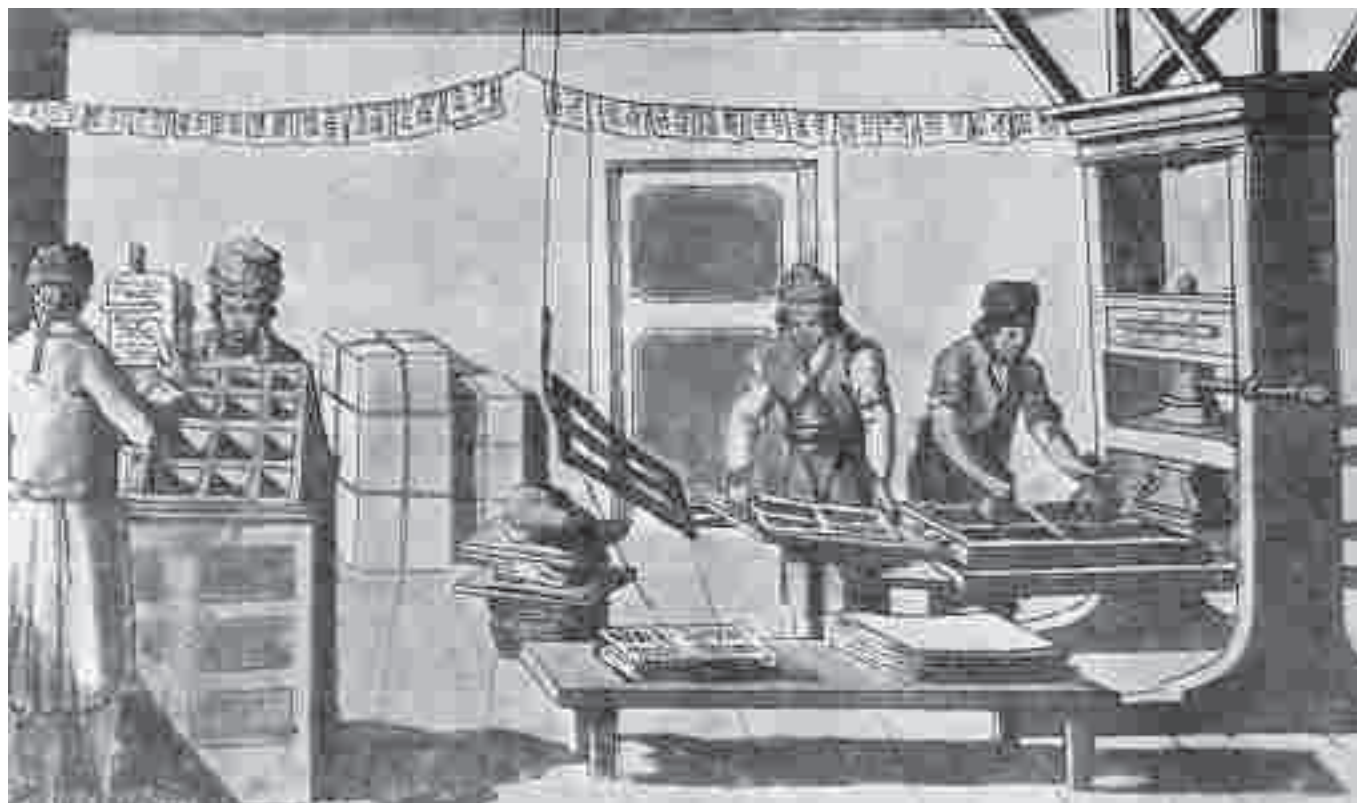
45 ÅRS - JUBILANTER: Tor Belstad, Per Gulbrandsen, Frank Edvar Kristoffersen, Per Elof Nilsson, Tron Arne Ramsøy, Hans-Dieter Wlasny og Bjørn Magne Øien.

40 ÅRS - JUBILANTER: Oddbjørn Aamodt, Roar Aaslund, Finn Clausen, Arne Danielsen, Geir Harald Evanger, Per Christian Frilseth, Roy Hagen, Astrid Haugseth, Per Oscar Hellen, Jan Ingebreten, Terje Kaborg, Sidsel Harriet Kløften, Roy Arne Larsen, Grethe Gangnes Myhre, Per Kristian Nielsen, Kjell Ove Olafsen, Hans Petter Pedersen, Frank Robert Rustad, Evelyn Synnøve Rygge, Knut S. Rønning, Bjørn Skjong, Rolf Wesenberg, Annichen H. Wiik og Erik Alf Wullum.

25 ÅRS - JUBILANTER: Bjørg Folkedal, Jørn Steinar Fossum, Ingeborg Jølsett, Håkon Rene Bach Mikkelsen, Bjørg Nilsen og Tor Odd Selbæk.

Trykkeriforhold i den nye norske staten

I forrige utgave av TgM så vi på trykkerforholdene under rikssamlingen i 1814. Men hvordan så det ut for trykkeriene i den nye staten som så dagens lys i 1814? Det skal vi se litt på i dette nummeret.

Tekst: Niels Killi

Da landet var en del av Danmark ble mye av trykkingen utført i København. Det gjaldt ikke bare bøker, også de viktigste avisene ble utgitt i København. Krigen og blokaden i årene frem til 1814 førte til at noe mer trykksaker ble produsert i Norge i disse årene enn tidligere.

I hele Norge var det i 1814 syv trykkerier. I hovedstaden Christiania var det tre, i Bergen, Trondheim, Kristiansand

og, utrolig nok, Volda, var det ett på hvert sted. Det største trykkeriet i hovedstaden hadde tre trykkpresser de øvrige hadde trolig en eller to trykkpresser hver og totalt var det kanskje sysselsatt rundt 30 til sammen i alle trykkeriene.

Det ble utgitt syv aviser, seks tidsskrifter og 28 bøker i 1814. I hovedstaden kom det ut tre aviser. Avisene utkom en eller to ganger hver uke og det var en viktig del av trykkerienes arbeid. Avisen i Volda kom ut hver måned og i tillegg skal det ha kommet ut et lite skrift – ugebladet – fra august og ut året.

Opplagets størrelse for de enkelte aviser vet man ikke nøyaktig, men det antas at Christiania Intelligentssedler og Tiden utkom i om lag 1 000-1 500 eksemplarer og de øvrige avisene i rundt 4-500. Totalt

var det samlede avisopplag i Norge omkring 5 000. Avisene var normalt på fire til åtte sider i et lite format.

Avisene inneholdt for det meste annonser, noen leserinnlegg og – en sjelden gang – litt nyhetsstoff. Sett på bakgrunn av det usedvanlig begivenhetsrike år 1814, var det ytterst lite folk fikk vite gjennom avisene. Bare én avis, Tiden i Christiania, bragte nokså jevnlig sine lesere nyheter fra inn- og utland, og dessuten kunne man her lese de fleste offentlige kunngjøringer.

Bildet, som er et kobberstikk av Henrik Grosch, er det eldste bildet jeg kjenner til fra et trykkeri i Norge; det viser et trykkeri i Christiania omkring 1820. Som det fremgår var det små og enkle forhold.

TTIP – ny frihandelsavtale mellom EU og USA: All makt til bedriftene?

USA og EU forhandler i disse dager om en frihandelsavtale. Avtalen åpner for løsninger som vil gi store bedrifter og konserner stor makt langt inn i parla-

mentene på bekostning av fagbevegelsen, forbrukere og miljøinteresser. Norge kan også bli sterkt påvirket av denne avtalen gjennom EØS.

Tekst: Kjetil Larsen

Avtalen (TTIP, Transatlantic Trade and Investment Partnership) som forhandles kalles en frihandelsavtale, men man kan diskutere om det er det den er. Mellom EU og USA er det svært lave tollbarrierer i dag, så i praksis er det allerede frihandel mellom dem. Dette er heller en avtale for å få like lover og regler og til beskyttelse av private investeringer. Å ha like regler trenger i og for seg ikke å være så galt – det kommer an på hvilke regler som legges til grunn. Det som har lekket ut fra forhandlingen så langt tyder på at det er de svakeste bestemmelsene som vil bli stående.

Ulike prinsipper

Dette vil få store konsekvenser for eksempel for miljøpolitikken. I EU er det det «føre var»-prinsippet som gjelder. Det vil si at hvis man har mistanke om at noe er miljøskadelig, skal det forbyes. I USA har man den motsatte tilnærmingen. Hvis noe skal forbyes av miljøhensyn må det først bevises at det har ført til faktisk skade. EUs miljølovgivning vil derfor svekkes betraktelig dersom det er USAs prinsipper som skal legges til grunn.

Et annet viktig prinsipp i TTIP er at hvis et produkt er godkjent i ett av landene, så er det automatisk lovlig i de andre. Det vil frata nasjonale myndigheter i EU muligheten til bestemme i eget land.

Privat domstol

Det er imidlertid større trusler mot demokratiet som kan bli en del av TTIP-avtalen. For å beskytte investeringer som private bedrifter gjør i landene som omfattes av avtalen ønsker man en såkalt «investorstat»-voldgift, også kalt ISDS. Dette er et tribunal av «uavhengige» advokater som skal kunne dømme i uenigheter mellom nasjonalstater og private investorer. Slike ISDSer er tidligere brukt i avtaler mellom utviklingsland og i-land med begrunnelse i at et av landene ikke har fungerende domstoler.

Det argumentet kan neppe brukes om hverken USA eller EU. Hvis stater vedtar ny lovgivning, som vil endre forutsetningene for en investering, kan investorene gå til rettsak og kreve erstatning. I andre frihandelsavtaler er dette gjort. Veolia har for eksempel gått til rettsak mot Egypt fordi de hevet minstelønnene i landet. På denne måten kan ISDS føre til at nasjonalforsamlinger avstår fra å gjøre vedtak som det er flertall for i frykt for å bli idømt skyhøye erstatninger.

Guido Nelissen fra IndustriAll Europe

Fagbevegelsen spriker

Fagbevegelsen i Europa spriker i synet på en frihandelsavtale mellom EU og USA. DE nordiske LO-ene har uttalt at de i utgangspunktet støtter avtalen. Tysk LO uttaler at de bare kan støtte avtalen hvis europeiske standarder for arbeidslivet beholdes eller forbedres. De to største tyske fagforbundene, IG Metall og Verdi med til sammen 4,5 millioner medlemmer, mener at forhandlingene må stoppes og at en eventuell avtale med USA om frihandel må ha et annet mandat enn det som foreligger.

Lukket prosess

TTIP forhandlingene pågikk lenge i hemmelighet, men etter stort press har det nå blitt opprettet en rådgivningsgruppe. Fagbevegelsens representant her er Industri ALL sin europeiske leder Guido Nelissen. Når det gjelder arbeidet i rådgivningsgruppen sier han: – Jeg har vært på tre møter nå, og har

fått tre rapporter om utviklingen i forhandlingene. Jeg vet ikke om vi får vite alt, sannsynligvis ikke, men vi har da en ide om hva som skjer i forhandlingene.

Og mot

Og vedtok en svært kritisk uttalelse om TTIP på sitt årsmøte og håper at flere avdelinger og klubber i Fellesforbundet gjør det samme slik at LO kan komme mer på banen i spørsmålet og være med på å hindre et press på våre faglige rettigheter.

- Frihandelsavtale mellom EU og USA. Hvis den blir en realitet vil den dekke 60 prosent av verdens BNP.
- TTIP kan bli en trussel mot demokratiet, faglige rettigheter, miljøbestemmelser og forbrukersikkerhet.
- Europeisk fagbevegelse er splittet i synet på avtalen.
- Og avviser avtalen i en uttalelse fra sitt årsmøte.
- Det norske Bedriftsforbundet krever at Norge skal bli en del av TTIP.

Det eneste som er konstant, er forandringen.

Kinesisk ordtak

Produksjonen avvikles i Aktietrykkeriet

Nøyaktig to år etter at forbundets medlemsblad, Magasinet hadde en reportasje om optimistiske trykkere fra Aktietrykkeriet på tur til Drupamessa, har styret i bedriften, mot de ansattes stemmer besluttet at produksjonen skal avvikles.

Tekst: Adolf Larsen

Reportasjen i Magasinet, med den kan synes ironiske tittelen, «Grafisk messe full av framtid», var laget i etterkant av nedleggelsen av trykkeriet til Hjemmet Mortensen. Trykkerne fra Norge uttalte seg positivt om framtida, og var på messe for å se etter investeringer i bedriften i Fetsund.

Etter det har reportasjene i TgM dreid seg om nedbemanninger og tapte jobber. I løpet av 2014 har bedriften blitt tappet for både ansatte og oppdrag og er altså etter eget styres mening ikke i stand til å drive videre.

Tallenes tale forteller at fra en omsetning i 2012, da de ansatte var ute for å handle maskiner, på 154 millioner, ville årets tall havnet på maksimalt 70 millioner.

Ved starten av fjoråret var det 67 ansatte. Da beslutningen ble tatt var det 47 tilbake. Bedriften er i løpet av det siste året blitt kraftig nedbemannet og har en bemanning helt ned mot det uforvarlige i produksjonen.

Bedriften har etter det daglig leder Jørn Otto Hildeng opplyser mistet flere av de store kundene i løpet av kort tid. Dette er store oppdrag fra Coop, Aftenpostens A-magasin og sist Dagbladets helgemagasin. Dette har ført til at bedriften har store tap, de gikk 7000 000 kroner i minus bare i april, og den nåværende oppdragsmengden er ikke nok til å fylle mer enn halvparten av produksjonstidene.

Bedriften på Fetsund mener de skal kunne skjerme noen av de ansatte med høyest alder for oppsigelse. Det vil være ved ansettelse hos andre bedrifter med tariffavtale, og AFP, eller i fortsatt arbeid i Aktietrykkeriet.

Bedriften, og klubben har ved tidligere nedbemanninger vist en flott solida-

ritet overfor ansatte som er nær ved AFP.

Bedriften skal nemlig ikke slås konkurs, men ledelsen håper å kunne drive videre som et salgskontor i de samme lokalene.

Lokalene er, i likhet med 90 prosent av aksjene i trykkeriet, eid av familien Hildeng, og vil derfor kunne gi eierne gode leieinntekter også i årene framover.

Trykking i Norge

Oppdragene ved bedriften vil i hovedsak bestå av fagbevegelsens medlemsblader, inkludert LO-Aktuelt og Fellesforbundets medlemsblad, Magasinet.

Etter våre opplysninger skal Aktietrykkeriet håndtere disse oppdragene ut kontraktperioden. All trykking skal skje på norske trykkerier med tariffavtale, noe som i praksis vil si Aller eller Ålgård.

Etter nedleggelsen til høsten vil de to trykkeriene være hele den eksisterende bransjen med produksjon av magasiner i Norge.

I en kommentar om trykkeriet og framtida forteller daglig leder Tom Norland i Ålgård Offset til TgM at for Ålgårds del har det vært viktig med kontinuerlig investering i ny teknologi, for å være effektive og fleksible.

Siden finanskrisen inntraff har de økt omsetningen med 60 prosent i et

fallende marked.

Ålgård Offset as har planer om utvidelse med nybygg og klargjør for en eventuell tredje rotasjon.

Når det gjelder fagbevegelsens blader kjører Ålgård allerede en del av fagbevegelsens magasiner, og de har signalisert at de er interessert i flere oppdrag.

Situasjonen ved Aller Trykk var omtalt i en artikkel i forrige nummer av TgM. I en kommentar sier daglig leder, Trond Bøe:

– Vi kjører i dag 5-skift på trykk og er rimelig fullbooket. Hvorvidt vi kan trykke noen av ordrene Aktietrykkeriet har hos seg vil avhenge av deadline og prisnivå. Vi kjemper for å overleve og er avhengig av å eventuelt bytte ut de jobbene som passer oss dårligst/få inn nye ordre som gir bedre dekningsbidrag. Aktietrykkeriet har tatt kontakt med både oss og Ålgård for å se på denne situasjonen.

Den grafiske klubben ved trykkeriet har følgende kommentar til TgM:

– Etter vi var på Drupa og drømte om store investeringer og en sikrere fremtid har jo håp og tro på fremtiden innen den grafiske bransjen tatt en helomvending og blitt et mareritt uten sidestykke for oss på Heia.

Den grafiske klubbens to representanter i bedriftens styre er kritiske til den avgjørelsen som nå er tatt. Vi har til tider stilt oss spørsmålet om resultatet er en lengre tids planlegging fra familien som driver på Heia. Ser de her en mulighet til å drive et salgskontor for så å sette ut trykksaker til for eksempel Polen, Litauen eller andre land som ligger under prisene her til lands? Vi håper at fagbevegelsen tar tak i denne problemstillingen og sikrer at dette ikke skjer.

Den grafiske klubben er i god dialog med Aller Trykk, og de har godt håp om å kunne gi en hjelpende hånd til de av våre kollegaer som kun har kort tid igjen til AFP. Det er blitt enighet mellom klubb og ledelse om at det skal settes i gang med kursing av dem som er her i dag. Kurs i å skrive CV, for å komme seg inn i nytt yrke. De fleste som er her i dag, har ikke annet enn grafisk erfaring. Til slutt ønsker vi alle på Aller Trykk og Ålgård lykke til i fremtiden!

Nordsjø Media: Satser på lokalaviser på papir – og nett

Jærens største mediekonsern har tro på papiraviser. De startet faktisk opp en ny papiravis i 2014. I tillegg kan alle abonnenter som ønsker det få avisen sin på nett. Men ingen får avisa gratis. Hverken på den ene eller andre måten.

Tekst: Kjetil Larsen
Foto: Helene Holm

– Vi lever av å selge innholdet vårt, sier administrasjonssjef i Nordsjø Media, Asle Tjøtta.

– Hvis vi ikke synes det er verdt å ta betalt for, bør vi finne på noe annet å gjøre. Derfor har vi valgt en publiseringsløsning som er som følger: Alle abonnenter får avisa på papir. Vi lager også en nettutgave og en utgave for mobil/lesebrett som alle abonnenter som registrer seg som digitale brukere har tilgang til. Hvis du ikke er abonnent får du som hovedregel ikke tilgang på noe av innholdet, sier han. Han forteller videre at denne måten å kombinere nett, mobil og papir har stoppet opplagsfallet for konsernets aviser.

Lokalaviskonsern

Nordsjø Media er et lokalt mediekonsern som består av 9 avistitler, en annonse-samkjøring og et trykkeri. Hovedkontoret ligger på Bryne og trykkeriet i Egersund. Redaksjonene i avisene er spredd rundt i Sør-Rogaland og i Vest-Agder.

– Vi har stor tro på lokalaviser på papir i mange år ennå. Derfor må vi også videreutvikle oss på papir. Det betyr blant annet satsing på design, forsetter Tjøtta som vi møter sammen med klubbleder i Jærbladet Elin Aasland Hamre.

– Lyngdals Avis har vi designet helt fra bunnen av. Det er det egne grafikere som har gjort. Ikke én time er kjøpt fra konsulenter. Det er vi stolte av, sier klubblederen. – Etter hvert vil flere av avisene få nytt design. Først ut er Gjesdalsbuen. Vi planlegger også et redesign av Bygdebladet Randaberg og Rennesøy sin papirutgave. Hun er glad for den faglige utfordringen dette gir, men stikker ikke under en stol at det også blir en ekstra arbeidsbelastning. – Designarbeidet må jo gjøres inne i mellom den daglige produksjonen.

Klubbleder Eline Hamre og administrasjonssjef Asle Tjøtta er ikke alltid enige om alt.

Deler på kompetansen

– Jærbladet utfører grafisk arbeid også for andre av våre titler, og dette må vi videreutvikle for å bli mer konkurransedyktige, sier Tjøtta.

– Vi satser på det grafiske området og har akkurat ansatt en egen leder for denne avdelingen her i Jærbladet. Noe av dette skyldes satsing på design. Den andre årsaken er en sterk økning av annonser på nett som også håndteres av det grafiske personalet. Hvordan vi organiserer dette i konsernet i fremtiden er for tidlig å si.

Tjøtta sier at de har et godt forhold til klubben og samarbeider greit. Han forteller stolt at Nordsjø Media, i motsetning til mange andre mediekonsern, ikke har sagt opp folk under omstillingene som preger bransjen. Klubbleder Hamre sier seg delvis enig i denne påstanden:

– Vi samarbeider godt, men det er ikke alltid så lett å få tid til klubbarbeid. Også er vi jo uenige om ting, særlig når det er lønnsforhandlinger! Og et halvt årsverk som er borte er ikke erstattet.

• 9 lokalaviser, de to største er Jærbladet og Dalane Tidende, som også er eldst, starta i 1885. Siste tilskudd er Lyngdals Avis som kom på papir i 2014.

• 40 000 eks i samla opplag, 109 000 lesere.

• Økt 12 prosent på nett-annonser.

• Annonse-samkjøring, gjennom Nordsjø Media Samkjøringen, hvor også Avisen Agder Flekkefjord og Rogalands Avis deltar.

• Dalane trykk AS i Egersund.

• Omsetning på 154 millioner.

• 126 ansatte.

Et lyspunkt i skogen

Bedriftsbesøk

Trykkeren ved offsetmaskinen er Per Henrik Moe.

Bedriftsreportasjen i dette nummeret er motivert av lysten til å finne en bedrift som går godt, og hvor ledelsen evner å se litt lenger enn til pris-konkurranse på brosjyrer. Da måtte vi helt til Flisa i Åsnes, men så fikk vi også prate dialekt.

Tekst og foto: Adolf Larsen

I det grafiske miljøet i Oslo virker det som om Flisa Trykkeri, som bedriften heter, er en nykommer, mens sannheten er at den feiret sine første 100 år for nøyaktig et år siden.

Årsaken til misforståelsen kan være at de virker nye og fremmede med sin optimisme, i en bransje preget av stagnasjon og manglende tro på en framtid for bransjen.

Vi ble tatt godt i mot av daglig leder, Per-Otto Sletten, som oppklarer bedriftshistorien.

– Jeg kom inn her i 2001, etter å ha arbeidet på Grøset i nabokommunen. Den gang var det 11 ansatte som omsatte for 6 millioner, og navnet var Flisa Bok-

trykkeri, forteller Sletten.

Vi var to som kjøpte 70 prosent av det som også i praksis var et boktrykkeri, med veldig mange aksjonærer, hvorav flertallet var pensjonerte ansatte, fortsetter han.

– Kortversjonen er at vi leide konteiner og kastet det meste, satte oss i gjeld og økte omsetningen fra seks til tolv millioner første året vi hadde kontrollen, forklarer Sletten.

– Itte akkurat urbant

Kaffegata på Flisa, hvor bedriften fortsatt ligger i de gamle lokalene, kan høres temmelig urbant ut hvis en ikke har vært der. Sannheten er, ifølge Sletten at slagordet «itte akkurat urbant» har hatt stor betydning for utviklingen av bedriften.

Vi ble lagt merke til fordi vi framhevet det som andre ville gjemt bort. Nemlig at vi ligger langt ute på landet i det sidrumpa indre Østlandet.

En annen grunn er selvfølgelig evnen til å satse, og trua på grafisk bransje. Det snakkes ennå om Slettens innledning på landsmøtet til det som den gang het NHO Grafisk, hvor han fortalte om hvor morsomt det var å drive en grafisk bedrift, og å tjene penger.

Sletten vil ikke gå god for den versjonen, men er mer enn villig til å dele sitt utradisjonelle syn på bransjen.

– Det er ingen tvil om at mange bedrifter gjør en for dårlig jobb i markedet, utdyper Sletten. Det er et enormt marked der ute for formidlingstjenester, selv om de tradisjonelle trykkeriene har gått glipp av mye av veksten. Derfor har vi tenkt langs to spor. Vi sier; «en av tjenestene vi tilbyr er trykking».

I praksis betyr det at bedriften har bygd seg opp til å kunne produsere det meste i eget hus, selv om de kjøper både rotasjons- og ferdigjørings tjenester hos andre.

Maskinparken består av en Speedmaster offsetmaskin og to Indigo digitaltrykk, alle i A3. I tillegg har de en samlestifter med adressering, falsemaskin, stiftmaskin og en liten limfres. Samt det nyeste tilskuddet som er en digital konvoluttmaskin.

På den andre siden har de bygd ut både tjenester og bedrifter. I nabohuset finner vi den heleide Spire Web & design, med spisskompetanse på web. I Elverum finner vi lokalkontoret, med design og førtrykk, men uten produksjonsmaskiner.

En virkelig ironisk vri på slagordet, med filialen i byen og hovedkontoret på Flisa!

– Tanken bak en egen bedrift med webproduksjon er både å rendyrke området, selv om vi selvfølgelig lager produkter parallelt for begge plattformer. I tillegg kan vi prise annerledes når det ikke heter trykkeritjenester, og får synliggjort vår egen kompetanse.

– Ulempen med å ligge utenfor marked og langt fra leverandører har vi motvirket med et eget transportselskap, Miljøfrakt, som leverer trykksaker

Lokalene i Kaffegata med Impala.

i Oslo, Hamar og Gjøvik, og henter materiell tilbake. Også for andre enn egen bedrift presiserer Sletten.

Vi er tjue ansatte, med en omsetning på 40 millioner, fordelt på 4.000 ordre, oppsummerer Sletten. Vi har Østlandet

som marked, og etter hvert få konkurrenter i nærområdene, men lite faste kunder og mye hastverksjobber, avslutter en optimistisk leder for det som i sin tid var Flisas første ikke agrarrelaterte bedrift.

En fornøyd daglig leder i Flisa Trykkeri, Per-Otto Sletten.

En lydhør forsamling foran Arbeidermuseet hører på hva Gro Røde har å fortelle om historien på Sagene.

Lærdom og hygge i Sagveien

Etter det vellykkede arrangementet i Sagveien i 2013 var det ingen diskusjon i styret om at vi skulle forsøke å gjenta suksessen også i år.

Forrige året var det tur langs deler av Akerselva som sto på programmet før vi fortsatte på avdelingens eiendom med grillmat og sosialt samvær.

Det var Akerselva som sto i sentrum i år også, da medlemmene møtte i Sagveien 28 i slutten av mai.

Der har Arbeidermuseet sine lokaler, og sine utstillinger. Museet derimot, som de selv presiserer, er over 8 kilometer lang og er selve elva.

Vi var så heldige at vi hadde fått daglig leder for museet, Gro Røde som omviser. Gro har jobbet med byhistorie i Sagene bydel i mange år før hun tok over det nye museet i 2013, og hun fikk mange gode meldinger for sin formidling.

Forsamlingen fikk innledningsvis en orientering om selve prosjektet Arbeidermuseet, før vi flyttet oss over Beyerbrua til det som kalles «Hønse-Lovisas Hus».

Ikke akkurat HTH-kjøkken den gangen. Fra Sagveien 8.

Et navn som omviseren kunne fortelle oppsto i forbindelse med filminnspillingen av et av Oscar Bråtens romaner i slutten av 1970-årene.

Ferden gikk videre til Sagveien 8, en av Oslos veldig få eiendommer med svalgang. Her er det bevart en arbeiderleilighet på 20 kvm. fra begynnelsen av forrige århundre.

Tilbake i Sagveien 28 fikk medlemmene en innføring i livet til en av hovedpersonene i utstillingen som nå står i museet. Det er Waldemar Carlsen som startet fagforeningen på Seilduksfabrikken. Senere sluttet han der på grunn av arbeidsmiljøet, ble agitator og grunnleggeren av hundretalls fagforeninger.

Kvelden ble avsluttet i våre egne lokaler med nydelig grillmat, godt drikke, vekslende vær, men stor stemning.

Omvisning i Sagveien 8.

Som takk for omvisningen overrakte Adolf til Gro boka «Fra bly til bites».

Akerselva har mye historie. Fra Arbeidermuseet.

Eli vet råd.

Utehygge - mellom regnbygene i Sagveien 24.

Osvaldmonumentet klart til neste 1. mai?

Kjelleren i vårt hus i Sagveien har på våren i år vært full av utkast til monument over Osvaldgruppa.

Vinneren er klar, og kanskje kan selve monumentet stå på plass om et år.

Billedhugger Bjørn Mellbye Gulliksen har laget vinnerutkastet «Knus nazismen!» som viser en slegge som knuser et hakekors mot norsk grunnfjell. Modellen i full størrelse ble i april vist fram på plassen foran Østbanehallen, som er stedet den skal plasseres.

Etter framvisningen var det enkelte som mente at det ville bli veldig dominerende. Det som er sikkert er at det er et veldig tydelig og litt overraskende vinnerutkast.

Tariffrevisjonen 2014 sivil og kartonasje

Den tradisjonelle satsreguleringen for de grafiske overenskomstene er at satsene i mellomoppgjør kun økes med det generelle tillegg og i hovedoppgjør etter såkalt frie forhandlinger. Det er viktig for oss å få regulert satsene best mulig, men det er bransjer som sliter og det setter sine begrensninger i hva vi kan bli enige med motparten om. For sivilområdet ble vi enige om å regulere satsene med 5 prosent fra 2012-satsene, for kartonasjen ble reguleringen i samme kronestørrelse og det ga en noe høyere prosent.

Niels Killi fra Fellesforbundet.

I begge forhandlingene ble vi enige om å forsøke en ordning med regulering av satsene etter mellomoppgjør i tråd med utviklingen i bransjen. Slik det har vært til nå blir det store økninger i hovedoppgjørene for å holde nivået på minstesatsene og det er vanskelig for bedriftene å håndtere. Med den nye ordningen vil økningene fordele seg mere jevnt på alle årene og det vil forhåpentligvis være lettere å håndtere for bedriftene.

Grafisk bransje har endret seg vesentlig i de senere årene og trykkooverenskomsten har ikke blitt endret når det gjelder teknologi. I oppgjøret i 2012 startet vi en modernisering av trykkooverenskomstens betjeningskapittel som tar inn over seg de teknologiske endringene i bransjen. I 2012 var det to viktige elementer vi ikke kunne bli enige om å ta inn – bestemmelser om digitaltrykkmaskiner og elektronisk publisering. I årets oppgjør fikk vi også dette på plass. Dette betyr at overenskomstens tekst er i bedre overensstemmelse med hvordan bransjen har endret seg.

Trykkoverenskomsten har i alle år hatt en kortere skiftarbeidstid enn de øvrige grafiske overenskomstene. Det

har vært en gjenganger at arbeidsgiverne har krevet at både trykkerioverenskomsten og de andre grafiske overenskomstene skulle få lengre skiftarbeidstid. I årets oppgjør gikk vi med på å ta inn en bestemmelse på trykkerioverenskomsten som åpner for en arbeidstid på kveldsskift på 34,5 timer per uke. Det er krav om at det skal være lokal enighet – det vil si avtale – mellom klubb og bedrift, videre at den ekstra arbeidstiden kompenseres med en timelønn.

Til årets oppgjør hadde forbundet gått igjennom alle tariffavtalenes bestemmelser om korte velferdspermisjoner og dette avdekket at de grafiske overenskomstene og avisoverenskomsten ikke hadde permisjon for egne barns konfirmasjon, noe som hører til bilaget om korte velferdspermisjoner. Dette kom på plass i oppgjøret.

Til begge oppgjørene hadde Norsk Industri krav om svekkelser i lavlønns-garantien. Det ble forhindret for alle overenskomstene.

For øvrig følger oppgjørene frontfaget både med hensyn til økonomi som til andre forhold.

Tariffrevisjonen 2014 – Avisoppgjøret

Det var et dystert bakteppe for forhandlingene på avisoverenskomsten og pakkerioverenskomsten. De to største konsernene er i full gang med nye runder med nedbemanning og kutt.

Samtidig opplever stadig flere klubber at det blir vanskeligere å få resultater i lokale lønnsforhandlinger. Forhandlingsutvalgene valgte derfor å, i tillegg til å få på plass resultatet fra frontfaget, prioritere økonomi og styrking av bestemmelsene om lokale forhandlinger.

MBL hadde tre krav; utvidelse av adgangen til sivilproduksjon på natt, fjerning av deltidsforbudet og fjerning av betjeningsreglene for bruk av CTP. Adgangen til sivilproduksjon ble det rask enighet om. I en situasjon der siviltrykk utgjør en stadig større del av produksjonen i avstrykkeriene er det ikke ønskelig at denne produksjonen må skje i forbindelse med at det også blir produsert dags-aviser. MBLs øvrige krav ble avvist.

Knut Øygaard, også fra Fellesforbundet. Foto: Erlend Angelo

På begge overenskomstene ble det enighet om at i tillegg til det generelle tillegg på 122 kroner per måned skulle det gis et tillegg på 5300 kroner per årsverk. Lokalt kan man bruke det til å rette opp skjevheter, men hvis man ikke blir enige om annet skal det fordeles likt blant alle

på overenskomsten.

I tillegg ble minstelønningene og skiftsatsene hevet. For første gang på lenge ble satsen for frammøte på søndager i ATF-avisene økt.

Det ble ikke dramatiske endringer i overenskomstbestemmelsene, men bestemmelsene om lokale forhandlinger ble klarere, det ble nye bestemmelser om rett til både fagopplæring og annen opplæring.

Det er to bestemmelser klubbene bør ta tak i med en gang; at man lokalt skal drøfte hvordan grafiske medarbeidere kan sikres kompetanse på nye plattformer innenfor førtrykksområdet og at partene lokalt skal drøfte endringer i pensjonsavtalene etter at det har blitt nye lovregler for innskuddspensjon.

Fremtidens bok anno 1932

Boktrykker Kirste forutså nettbrettet og internett i 1932

Fremtidens bok - nei, bok vil man neppe kalle det. Boken, eller i allfall de fleste bøker, skal erstattes med tavler - lesetavler, kanskje i motsetning til babylonernes lertavler, men bare en tavle for hvert menneske. Men disse tavler skal ikke bestå av lere eller av papir, fremtidens bok eller lesetavle vil bestå av stål, av stålblad tynnere enn det tynneste papir. Og man skal slippe å slå op i boken eller å blade i den, stålavlen skal bli gjennomlyst av elektrisk strøm, hvor skriften lyser på den mørke stålbase, eller stålbladet prepareres med visse farver som blir synlige under den elektriske strøms påvirkning omtrent som fotocellen. «Stålboken» vil ikke bli opbevart i bokhyllen, ethvert menneske vil bære den på sig for å kunne bruke den til lesning når som helst og hvor som helst. Ved hjelp av fjernsyn vil man kunne koble en stålbok fra de store centralbibliotekstasjoner inn på lesetavlen slik som man idag innstiller en automatisk telefon, men langt lettvinere, idet såkalte stikk-kontakter vil finnes i alle hjem, langs alle veier og i alle parker. Man vil kunne sitte i parken og lese sin «stålbok».

Imidlertid vil neppe den nye form for boken helt overflødiggjøre den gamle formen. Boken som sådan kan heller ikke undværes i fremtiden, «bare skriften alene bevarer vismannens kostbare tanker og gudenes taler». Heller ikke avisen vil menneskene kunne undvære, selv ikke i år 2000! Men formen vil bli forandret og avisen vil utkomme minst 10 ganger om dagen med bare spesialnummer fra og om hele verden - kun nyheter - kun billedrepor-

tasje - kun politikk - kun handel - kun industri - kun kvinneutgave - kun familie - kun sport - kun turistikk o.s.v. o.s.v. Og avisene vil alle få sine «stålblad-abonnenter», således at avisen, så snart den er overført til avisens egen avsenderstasjon, vil kunne leses hvor som helst i hele verden.

Max Rich. Kirste, A-magasinet 25. juni 1932

Max Rich. Kirste (1873-1948) var en framtrædende norsk boktrykker i forrige århundre. Han kom til Norge fra Tyskland i 1897. Fra 1908 drev han et velrenomert trykkeri, var aktiv i boktrykkernes organisasjoner og skrev flere fagbøker. Hans Yrkeslære for settere ble utgitt i tre utgaver (1938, 1946 og 1965) og var i bruk i yrkesopplæringen fram til 1990-tallet.

Typograf Torbjørn Eng i Dagbladet interesserer seg for Kirste, og tar gjerne i mot henvendelser fra dem som har informasjon om hans faglige virke: epost: ten@dagbladet.no, telefon 91 60 04 73.

Fortelling om en hobbykreatør

Jeg har en liten søt historie om min nabo Karoline og hennes hemmelige kreative kunnskap. Vi «godkjente» kreatører pleier å være litt rare på våre måter, hun derimot er ingen kreatør, kunstner eller raring.

*Tekst: Darija Sapozenkova-Hauge
Illustrasjoner: «Det mystiske fyrtårnet»
og «Mysteriet i Trollskogen» av Karoline Aarstrand*

Karoline jobber i sikkerhetsbransjen og er interessert i sport. Den eneste gangen jeg var vitne til at hun presenterte noe i retning av visuell kunst var da hun skrev mitt navn på arabisk. Anledningen var bursdagen min og de arabiske krusedullene var tegnet med sølvtusj på en sort vinemballasje.

Da jeg besøkte Karoline i fjor fant jeg ut hva hun tilbringer de mørke novemberveldene med. «Jeg lager julegavebøker til nevøene mine», fortalte hun og tok ut en bok hun allerede var ferdig med. Boken var håndskrevet og og hver side hadde illustrasjoner. Til å vær tegnet av en hobbyforfatter/illustra-

tør var tegningene veldig søte og ideen bak historien appellerende. Etter nyttår, da Karoline hadde levert bøkene til sine adressater spurte jeg om flere detaljer rundt et slikt hobbyprosjekt.

– Hvordan kom du på ideen å håndlage bøker?

– Jeg er ikke forfatter, men jeg har bestandig likt å skrive stil på skolen. Ideen her var å skrive bøker til mine små slektninger min nevøer og nieser til jul. En bok tok et halvt år. Så bare to bøker var ferdige til denne jula, og de to andre skal skrives til neste jul. Hver bok er spesialtilpasset til hver nevøene eller niesene mine, avhengig av hva slags type unge de er, hva de interesserer seg for og hva de synes er spennende.

– En historie er dedikert til 7 år gamle Karl. Hovedkarakteren i boken heter selvfølgelig også Karl. Karl bor på en gård, akkurat som hans levende forbilde. Han bor sammen med en krokodille som sover i badekaret og med en

struts som kom med båt til dalen og ble der. Krokodillen er i boken fordi nevøen min synes at krokodiller er kjempespennende. Karl og hans venner merker to rare øyne som kikker på dem i skogen en stund. En dag finner ut at øynene i skogen tilhører et troll som viser seg å være kjempesnilt. Trollet kommer på besøk på bursdagen til Karl inviterer de andre på middag og alle blir gode venner.

Karoline unnlater å nevne andre ektemennesker i boken for å unngå

misforståelser voksne kan komme på. Hovedkarakteren en i den andre bok heter Anton. Han bor i en dal sammen med sine kjæledyr; to ulver og en vaskebjørn. Ulvene ble foreldreløse for en stund siden og flyttet derfor til ham. Vaskebjørnen har rømt fra et sirkus. Anton har en båt som han fisker med, og han synes fisking og båtkjøring er kjempeartig, akkurat som den virkelige Anton. En gang de er ute på tur med båten ser de en øy med et hundre år gammelt fyrtårn. De ser tydelig at det er et spøkelsesfyrtårn.

En dag da de kjører forbi ser de lys i et vindu. De blir mer nysgjerrige men tør ikke å dra nærmere. En gang det blir storm blir de nødt å legge til på øya. De finner ut at inne i fyrtårnet bor det en gammel gubbe som var fisker en gang. Han bekrefter at det spøker i fyrtårnet han bor i. Men selvsagt viser deg at spøkelset er kjempesnilt.

Karoline ler og sier at at det er en litt sånn platt historie, men unger synes det er artig, i hvertfall i noen år fremover: «De leser boken ofte, så jeg tar det som et godt tegn».

– Hvordan var prosessen?

– Først skriver man en historie. Man får en ide og det er bare å skrive, så det går fort. Hvis det stopper opp litt så må man gå litt og surre og plutselig finne ut at «øj! sånn kan det fortsette». Jeg skriver alt på data, og retter feilskrivning, deler opp i kapitler, deler opp i sider og lager plass til tekst og bilder i boken. Det meste gikk etter planen. Jeg skrev alle kapitlene først og satte av plass til bilder. Og tegnet etterpå. Først med blyant, så med farger og så markerte jeg figurene med mørk tusj.

– Har du noen erfaring med tegning?

– Nei, jeg synes bare det morsomt å tegne.

– Hva var morsomst, å skrive eller å tegne?

– Begge deler var egentlig lett, men det

gikk sakte. Når jeg endelig var ferdig med å lage historien og håndskrive teksten så var det så fint å begynne å tegne! Men da jeg hadde tegnet 20 tegninger så merket jeg ... å gud... jeg har så mange igjen... Neste gang skal jeg variere litt.

Jeg må kjøpe meg og ha to bøker ferdig til neste jul fordi ett av barna er snart er 11 og det er ikke så mange år igjen til han kan komme til å tenke at det der er teit. Når de er 13-14 så er løpet kjørt.

– Noen gode råd for folk som ønsker å legge litt ekstra kreativitet og lage noe sånt?

– Det er artig å gi bort en personlig hjemmelaget gave. Den som mottar gaven kommer til å synes det er noe spesielt – laget bare for ham eller henne. Og det er et minne for livet.

Kanskje når Karolines nevø når Karolines alder kommer han til å lage en sånn bok til sin nevø – og gjør det til en familietradisjon.

Redaktør i Klassekampen, Bjørgulv Braanen er ikke redd for å utfordre trender og vedtatte sannheter.

Mediepolitikken fravær

Hver dag forteller avisene sine lesere at det må være deilig å kunne slippe unna papiraviser. Trendanalytikere spår om bransjens framtid like pålitelig som

Snåsamannen. Tgm dro til Klassekampens redaktør for å diskutere fakta.

Tekst og foto: Adolf Larsen

Bjørgulv Braanen, som redaktøren heter, er en av de få stemmene som tør å utfordre trender og vedtatte sannheter i diskusjonen om papiraviser, pressestøtte og digitale plattformer.

I egen avis følger han sine teorier og gir ikke bort noe innhold gratis. I likhet med andre aviser med samme linje, som Fædrelandsvennen og Hallingdølen, har Klassekampen stabilisert eller økt opplagene.

– Vi kan gå rett på et av de ferskeste og mest ekstreme tilfellene av det som jeg kaller dumme ting. I Aftenbladet i Stavanger spør de nå egne lesere om det ikke ville være deilig å slippe papiravis. en hver dag, konstaterer Braanen.

– Aftenposten priser sine digitale produkter lavere enn papiraviser, samtidig som avisen gir bort nyhetssakene til morgendagens avis gratis kvelden før.

” Trendanalytikere spår om bransjens framtid like pålitelig som Snåsamannen

En effekt er selvfølgelig at avisa bryter kontrakten med kunden som er lovet ferske nyhetssaker til frokosten.

Verre er det at de ikke forklarer verken lesere eller ansatte hvorfor dårligere papirutgaver og bedre nettutgaver til lavere pris er god butikk. Hvis de skal ha innsparinger, må de slutte med papiraviser en eller flere dager, og ikke late som de sparer penger på å produsere aviser til færre abonnenter, utdyper Braanen.

– *Eierne argumenterer ofte med at de må prioritere den digitale plattformen da det er der framtidens lesere er.*

Og nå har de fått en voldsom nedgang i annonseinntekter i tillegg.

Noe må de vel gjøre?

– Det er selvfølgelig ikke forunderlig at ungdommen, som ikke har noe følelsesmessig forhold til papir, foretrekker gratis lesing på nettet. Ser vi på hva eierne må gjøre, er situasjonen etter min mening fortsatt til å håndtere, kommenterer Braanen.

– Bortsett fra Dagbladet og VG er ikke tallene for opplagene dramatiske. For Schibstedkonsernet er resultatene for papir helt til å leve med – hvis målet er avisdrift. Det er egentlig det samfunnsoppdraget de har tatt på seg, og tjent utrolig mye penger på. Det som har preget debatten, og dessverre også handlingene, de senere årene er konsernens makt, med børs og inntjening som eneste ledestjerne. Og trendanalytikerens innflytelse over avgjørelsene.

– Det er neppe noe land hvor redselen

for å være umoderne er så avgjørende i avgjørelsesprosessene, hevder Braanen.

– Vi kan, fortsetter han, ta to eksempler.

– En av disse kunnskapsløse hevdet i Dagens Næringsliv at hvis eierne satset alt på digital presentasjon kunne de berge 10 prosent av inntektene. Så det burde de absolutt gjøre!

Det siste eksempelet er at Aftenpostens kulturkommentator Joacim Lund rådet lederne i Amedia til være modige og visjonære, til å komme ut av mørket. «De må famle og lete, mest mulig og raskest mulig.»

– Det, utdyper Braanen, er vel det dumme råd som er gitt, og er det noe eierne i aviskonsernene ikke trenger er det famling i blinde.

Når det gjelder konsernene har det vært åpenbart i flere år at all makt ligger der, og ingen avgjørelser tas i den

enkelte konsernavis. Nå ser vi at mens rubrikkannonsene, er der nedgangen er størst i Amedia, øker disse kolossalt i Schibsted-eide Finn.no. Men ikke en krone går tilbake til avisdriften.

– Hva er så strategien hos Klassekampen, som vel øker i både abonnement og annonseinntekter?

– Det er korrekt at vi øker i annonseinntekter, men vi prøver først og fremst å utvikle og dyrke vår egenart for å tilfredsstille leserne og ikke la overgangen til digital plattform ødelegge for det vi tjener penger på.

– Siden vi snakker om evige sannheter, så virker det som om lik moms på nett og papir og «plattformnøytral» pressestøtte er slike?

– Det er mye verre er som så. Her snakker vi både i media og hos politikere om stør-

relser på linje med menneskerettigheter.

Lik moms ble heiet på av alle, som om ikke norsk mediebransje beveget seg raskt nok over på det digitale. Nå har VG, som var de som tvang bransjeorganisasjonen MBL til dette meningsløse standpunktet, snudd. Braanen tror ikke på noe endret standpunkt i pressen, selv om den eneste avisen som har inntekter fra nett og mobil har skiftet mening.

– Når det gjelder den plattformnøytrale støtten er det selvsagt slik, utdyper Braanen, at så lenge det er så mye dyrere å produsere på papir vil plattformnøytralitet være en stimulans for nedleggelse av papiraviser.

– Vi i Klassekampen har lik pris på nett og papir og tester i praksis ut det plattformnøytrale på folket. Det gikk raskt opp i 100 abonnenter på nett og der står det fortsatt, avslutter redaktør Braanen.

Nytt bransjeråd

Etter vedtaket på forbundets landsmøte i 2011 har alle overenskomstområder med mer enn 1000 yrkesaktive eget bransjeråd. Rådene erstattet Seksjonsrådene, og Forbundsstyret har på sitt møte i mai oppnevnt nye medlemmer for den neste tariffperioden.

Bransjeråd for avis har fått følgende medlemmer;

- Anne Rønningsbakk, klubblleder på Nrl Trykk Lillestrøm
- Yngve Stensæth, klubblleder i Bergens Tidende
- Rune Setsaas, klubblleder i Polaris Trykk Trondheim
- Helene Holm, Tillitsvalgt i Jærbladet.

Varamedlemmer er;

- Jon Reider Paulsen i Amedia Trykk Borgereskogen og
- Werner Larsen fra Schibsted Trykk Oslo

Medlemmene for grafisk sivilområde er;

- Ole Ueland, klubblleder i Aktietrykkeriet
- Else Berit Person, klubblleder ved Cicero i Tønsberg
- Christoffer Johnsen, tillitsvalgt ved Kai Hansen trykkeri i Stavanger
- Hans Jørgen Ramfeldt, klubblleder ved Molvik Grafisk i Bergen

Varamedlemmer er;

- Kristine Bekkevold ved Julius Ørenberg Bokbinderi og
- Per Sturla Selnesaune fra Trykkpartner i Trondheim

Tgm på dørmatta.

Som de fleste av dere har merket, allerede før dere leser dette har vi byttet leverandør av medlemsbladet. Bladet vårt blir heretter levert av Mediapost, som distribuerer aviser, magasiner, bøker og småpakker over hele landet, gjennom samarbeid med landets største nettverk av distributører.

Selskapet Mediapost AS eies av de to mediekonsern-

ene Schibsted Media Group og Amedia, og har, ifølge deres egen hjemmeside båret ut aviser og post siden 1767.

Dere som fortsatt abonnerer på morgenavisene vil få bladet sammen med avisene.

Neste nummer av Tgm kommer på matta/i posten 30. september. Materiellfrist er senest 12. september.

LO-sekretær Trude Tinnlund innledet på konferansen.

Polaris Trykk Harstad var arrangør av årets aviskonferanse for de grafiske klubbene i Fellesforbundet. Konferansen ble preget av konsernenes kortsiktige strategi og kraftige kutt.

Tekst og foto: Øystein Simensen

Det var en flott ramme omkring åpning- en da 64 tillitsvalgte fra klubber og avdelinger ble ønsket velkommen til en noe utradisjonell men artig presentasjonsrunde, før Knut Øygard fra Fellesforbundet brakte deltakerne til virkeligheten med å åpne sin innledning med «det blir en dramatisk og blodig høst».

- Nye runder med nedbemanning
- Kutt i redaksjoner og produksjon
- Dårligere vilkår for å lage gode aviser.

For så vidt ikke akkurat noe nytt i forhold til tidligere konferanser, men denne gangen vil dette også i mye sterkere grad enn før ramme de redaksjonelle jobbene. Mye av dette skyldes annonsesvikt fordi mange annonsører har gått over til Google og Facebook. Diskusjonene som fulgte i kjølvannet av denne innledningen dokumenterte at alle avishus og konserner er rammet. Knut reiste da

spørsmålet, «hva er en god tariffpolitikk i en krisetid»? Vi må slutte enda hardere opp om tariffavtalene, klubbene og de tillitsvalgte. Men, det dreier seg også om forsvar av lønns- og arbeidsvilkår.

En naturlig overgang var oppsummeringen av de sentrale forhandlingene, som nettopp var avsluttet. 65 krav hadde vår forhandlingsdelegasjon med seg i bagasjen til MBL. Her kan vi nevne: Sikre avtale om nyhetsavis på røde dager, styrke lokale forhandlinger, fjerne retten til skiftendring på kort varsel, kompetanseheving, NJs pensjonsløsning, minstelønn og skift og justeringstillegg. Ramma for økonomien var lagt av frontfagene som ga 75 øre i timen (3,3%). Men, her skulle også NJ- oppgjøret som var ferdig, tilpasses i våre krav. Selve resultatet fra forhandlingene er redegjort for et annet sted i Typografiske Meddelelser.

Dagen skulle avsluttes med en runde for de konserntillitsvalgte. Dette punktet gikk delvis ut da konserntillitsvalgte ikke møtte!

Lørdagen startet med at LO-sekretær Trude Tindlund innledet om «Den faglige og politiske situasjonen». Trude har lang fartstid som klubblleder ved Peterson Emballasje fram til 2008, så som leder på heltid i Fellesforbundets avdeling 851 Østfold fram til hun ble

valgt som LO-sekretær under LO-kongressen i 2013.

Trude tok for seg sosial dumping og arbeidslivskriminalitet som er en alvorlig trussel mot velferdsstaten og den norske modellen. Dette skal nå forankres i LO-sekretariatet med en ny strategi som utfordrer den nye regjeringen. Så langt har de ikke vist noe annet en handlingslammelse, slik at det har vært nødvendig å gå høyere enn arbeidsminister Robert Eriksen. Statsministeren er blitt invitert til et 3-partsamarbeid for å få bukt med uvesenet som herjer i store deler av norsk arbeidsliv.

Trude redegjorde også for LOs strategi, som inneholder en større ny strategisk satsing mot arbeidslivskriminalitet.

Av forslagene kan nevnes å begrense antall ledd i kontraktkjedene, at offentlige innkjøp må bli spydspiss for et seriøst arbeids- og næringsliv, nødvendig forenkling av allmenngjøringsordningen, og ikke minst kamp mot å liberalisere midlertidige ansettelser.

Press på tillitsvalgte

Tidligere klubblleder i Aftenposten grafiske klubb, Per Syvertsen arbeider nå som sekretær ved distriktskontoret i Trøndelag, men brukte sitt innlegg på et tilbakeblikk på prosessene i Aftenposten i 2011. Han hadde mange nyttige tips

til de nye på konferansen som de kan ha nytte av når de havner i samme situasjon. Per var også opptatt av den enkelte klubblleder/tillitsvalgt som mange ganger kunne oppleve å stå alene i stormen og at medlemmene må sørge for at disse blir ivaretatt og ikke blir isolert og utbrent.

Før siste post på dagsordenen ble det lagt fram et forslag til politisk uttalelse som skulle ta for seg de kostnadskutt/nedskjæringer som nå på nytt skal gjennomføres. Se uttalelsen i egen sak.

Vi avsluttet med obligatorisk oppsummering fra klubbene og sted for neste års konferanse. Selv om alle har sendt inn skriftlig redegjørelse, har den muntlige framstillingen stor egenverdi, ikke minst for klubbmedlemmer og tillitsvalgte som fikk muligheten til spørsmål og debatt rundt situasjonen i klubbene.

Det ble en relativt dyster muntlig fremleggelse av tilstanden i de enkelte bedrifter. Tråden gjennom det hele er kutt i bemanning, nedleggelse av trykkerier og en enda mer usikker framtid for bransjen som helhet. Amedia vil fjerne opptil 500 ansatte. Schibsted har når dette går i trykken ikke tallfestet dette ennå. Mange av kuttene vil bli realisert før sommeren. Eneste lysglimt

i det helsvarte var at Polaris Trykk i Trondheim har investert i ny/brukt heat-sett presse. Konklusjonen fra klubblleder Bjørn Slettvold er at med den nye investeringen er det optimisme i Trondheim, men alle er klar over de utfordringene som bransjen står over for. Hva så med regjeringen? Kommer det noen drahjelp derfra. Så langt har vi bare hørt om kutt i pressestøtten og diskusjonen om hvilken innretning som kommer på momsen.

Lørdag kveld ble avsluttet med at vi ble busset ut til Hagan Brygge hvor havets delikatesser sto på menyen og et lokalt standup-show som fikk latteren til å runge i lokalene. Det er alltid flott å oppleve at nye yngre krefter tar over i klubbene. Men, for oss som har vært med noen år er det like vemodig hver gang gode kollegaer og tillitsvalgte annonserer sin avgang. Denne gang gjaldt det Per Eriksen, Ole Brage Hansen, Gunn D. Hansen, Bjørn Slettvold og Dagbladets klubblleder Tone Granberg Løvlien, som møtte på sin første aviskonferanse i 1984! Tone benyttet siste kveld med gjengen til å takke av og ønsket oss lykke til videre! Dere vil alle bli savnet som gode kamerater og tillitsvalgte som har tunge og viktige verv i vår bevegelse.

Harstad skal ha all ære for vel gjen-

nomført konferanse som ble en suksess med rekordhøyt antall deltakere og godt program hvor også det sosiale aspektet ble vel ivaretatt, både med god mat og god underholdning. I 2015 er det avisene i Oslo som har påtatt seg ansvaret for konferansen.

Uttalelse fra Aviskonferansen i Harstad 9. - 11. mai 2014.

Fellesforbundets tillitsvalgte i avisbransjen tar avstand fra de kostnadskutt/nedskjæringer som i disse dager nok en gang skal gjennomføres i norske avis konsern/mediehus, samtidig som kravet til høyt utbytte opprettholdes.

Mediekonsernene har i løpet av det siste tiåret utviklet digitale medieledere som mottar belønning for kutt av årsverk knyttet til hovedinntektskilden, papiravisen. Disse kostnadskuttene er en uforståelig, kortsiktig strategi fra våre eiere i forhold til papirproduktet.

Innsparingstiltak som færre redaksjonelle ressurser, tidligere deadline og lavere sideantall, samt medieledernes systematiske nedsnakking av papirproduktet er aktiv dødshjelp. Dette vil føre til ytterligere leserflukt/abonnementsnedgang, samt bortfall av annonseinntekter.

Slike disposisjoner truer mangfoldet og ytringsfriheten i et differensiert medielandskap, noe som i alle år har vært en selvfølge og styrke i vårt demokrati.

Tillitsvalgte i avisbransjen oppfordrer ansatte til å bruke alle lovlige midler for å forhindre mediehusenes selvmordsstrategi overfor papiravisene.

Harstad og damene fra sin beste side.

Årsmøtet 2014

Etter flere år i Samfunnssalen var vi i år på plass i Folkets Hus med årsmøte og merkeutdeling.

Foto: Erlend Angelo

Selve dagsordenen var også tilbake i tradisjonelle former, og uten politiske appeller som i fjorårets møte.

Det var omkring 70 medlemmer til stede, da Terje Fjellum åpnet årsmøtet. Spesielt avdelingens jublanter, og kvel-des taler på merkeutdelingen, Yngve Hågensen ble ønsket spesielt velkom-men.

Deretter innledet Fjellum om den aktuelle situasjonen faglig og politisk for avdelingen, og deretter mintes årsmøtet våre medlemmer som var gått bort siden Halvårsmøtet i oktober.

Årsmøtet behandlet i tråd med dags-ordenen beretningen for avdelingen. Beretningen som denne gang var design-et av leder i avdelingens ungdomsut-valg Line Marie Madsen, ble enstemmig godkjent.

Avdelings regnskap, som var neste sak på dagsordenen viste som i 2013 et

overskudd inkludert renteinntekter. På tross av disse tallene advarte styret mot en framtidig inntektsnedgang, og viste til en nedgang i kontingentinntekter på en halv million sammenlignet med fore-gående år.

Styret redegjorde til årsmøtet om fjorårets vedtak om fast ansettelse av organisasjonsarbeideren er et vedtak som står fast på tross av nedgang i inn-tekter.

Årsmøtet behandlet og vedtok deret-ter følgende uttaleser og bevilgninger:

1. Framtidas arbeidsliv

LO-kongressen 2013 krevde at norske myndigheter skal gå imot begrensinger i retten til kollektive kampmidler, og at retten til nasjonal lønnsdannelse, norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgiv-ning må gå foran lover og regler fra EU.

Årsmøtet i avdeling 850 krever at regjeringen stanser innføring av nye direktiv og EU-vedtak som undergraver velferdsordninger og norsk lov- og avta-leverk.

Flere og flere arbeidskjøpere, med NHO og Virke i spissen, har forlatt poli-

tikken for klassekompromiss.

Vi har i vinter sett mange eksempler på arbeidsgivernes offensiv; Undergra-ving av lov- og avtaleverk, avvisning av tariffavtalekrav ved havnene og ved Design Forum. Tidligere har vi sett bekjempelse av allmenngjøringsordnin-gen for å få rett til avlønning under min-stelønnssatser i tariffavtalene.

Regjeringa følger opp med å varsle åpning for enda mer bruk av midlertidig ansatte, endringer i arbeidstidsbestem-melsene, søndagsåpne butikker og salg av statlig virksomhet.

LO må meisle ut en selvstendig poli-tikk og styrke organisasjonenes kamp-kraft. Så må dette legge grunnlaget for det fagligpolitiske samarbeidet med de rød-grønne partiene.

2. En smålig politikk

Høyre/Frp-regjeringa har allerede gitt skattekutt som monner for de rikeste. Utsalg av statlig eierskap skal gi mer til kapitaleierne. Økt konkurranse og pri-atisering med argument om mangfold og maktspredning fører til økt usikker-het og bidrar til flere arbeidsløse.

Rolf Wesenberg var kritisk til styrets uttaler.

Høyrepolitikk betyr kutt i offentlig velferd og økte klasseforskjeller.

Vi vil advare mot regjeringas sig-naler om å gjøre det vanskelige å være sykemeldt og om at de vil svekke andre trygdeordninger med argumentet om at det skal lønne seg og jobbe.

Omlegging av jordbrukspolitikken truer både bønder og arbeidsplasser. Høyresidas pressestøtte og kulturpoli-tikk betyr redusert meningsmangfold og økt styring med kultur og meninger fra de som har penger og makt.

For våre medlemmers arbeidsplasser er en av de største truslene for framtida Kulturdepartementets ønsker om å legge om pressestøtten til en plattformnøytral støtte.

Utsalg av statlig eierskap setter arbeidsplasser i fare. Vi oppfordrer til en brei mobilisering mot høyrepolitikken

3. Støtte til Europeisk fagbevegelses kamp mot ny frihandelsavtale.

EU og USA forhandler om en ny frihan-delsavtale (TTIP). Forhandlingene er hemmelige og hva det forhandles om har kun kommet via lekkasjer. Europeisk fagbevegelse, miljø-, demokrati- og for-brukerorganisasjoner er redde for hva avtalen kan føre til.

TTIP vi føre til økt vekst og skape flere jobber både i EU og USA, ifølge EUs handelskommisjonær og sjefsfor-handler Karel De Gucht. EUs eksport vil øke med 28 prosent og hver EU-familie vil bli 544 Euro rikere hvert år som følge av denne avtalen, hevdes det. Samtidig skal ikke EUs regler på områder som helse, miljø og arbeidsliv røres.

Europeisk fagbevegelse har ingen til-lit til dette. Lekkasje fra forhandlin-gene så langt viser at det er bedriftene

Tone Granberg Løvlien var dirigent.

som skal få være med og selv bestemme standardene i lovverket, og «føre-var»-prinsippet skal kastes på båten.

Det mest alvorlige som har kommet fram er at private bedrifter skal gis rett til å saksøke stater hvis nye lover endrer på mulighetene til fortjeneste på inves-teringer gjort tidligere. Det vil si at man kan få erstatning for tapt fortjeneste man hadde forventet framover i tid. En slik bestemmelse vil true demokratiet, fordi nasjonalforsamlinger og regjerin-ger ikke vil tørre å vedta lover i frykt for gigantiske søksmål.

En slik handelsavtale kan også få konsekvenser for Norge gjennom EØS avtalen.

Oslo grafiske fagforening støtter våre europeiske fagforeningskamerater i kampen for demokrati og faglige rettig-heter, og oppfordrer Fellesforbundet og LO til å ta opp disse bekymringene med regjering og Storting og starte utredning om konsekvensene en slik frihandelsav-tale vil ha for Norge.

Dagsorden punkt 6: Bevilgninger

Oslo Grafiske fagforening	
pensjonistforening	60 000
Trykkerklubben	20 000
Ungdomsutvalget i Oslo / Akershus	
kr 15 pr. yrkesaktiv medlem	
(maks 16 000)	
Manifest abonnement 2014	10 000
Fellesutvalget for Palestina	5 000
Nei til EU faglig utvalg	5 000
Norsk Folkehjelp	5 000
Amnesty International	2 500
Nei til atomvåpen	2 500
Til sammen	kr 116 000

Som siste punkt under årsmøtet ble det foretatt valg på nytt styre for avdeling-en.

Knut Øygard forsvarte forbundets mediepolitikk.

Gratulerer!

Oslo Grafiske fagforening gratulerer sine jubilanter

50 år:

0107 Andre Karwowski, Akersbakken 14, 0172 OSLO
0408 Helge Ståle Vedvik, Gamleveien 8 1053 OSLO
1908 Ellen Beate Kvåle, Paal Bergsvei 126, 1348 RYKKINN
0109 Hamid Abdellaoui, Filerveien 3, 0684 OSLO
0609 Jan Arne Hansen, Fredhøyveien 4, 1900 FETSUND
0709 Anita Jansson, Villavien 22, 1385 ASKER
0809 Ethel Elisabeth Bjerg, Langbølgen 54, 1150 OSLO
2209 Bjørn Erik Skjefstadhagen, Otto Sognsvei 14, 0681 OSLO

60 år:

0607 Erik Sebjørnsen, Kirkev. 49 B, 0368 OSLO
1307 Trond Bergquist, Manglerudv. 9, 0678 OSLO
0408 Frits Kr. Hanshaugen, Glimmerveien 69, 1475 FINSTADJORDET
0608 Daniél Hilde Clausen, Speiderveien 23, 1605 FREDRIKSTAD
0708 Ketil Kvarme, Leangv. 60, 1387 ASKER
0908 Kjell Kristiansen, Arne Garborgs V 25, 0671 OSLO
1708 Morten Auberg, Fjellgata 1, 0566 OSLO
1808 Gunnar Devik, Sandvollslletta 3, 1400 SKI
2208 Ellen Irene Sand, Kaare Rødde PI 7, 0576 OSLO
1409 Steinar Myrvold, Skøyenåsveien 4 A, 0686 OSLO
1609 Arnold Olsen, Dags Vei 20, 1450 NESODDTANGEN

1809 Bjørn Talberg, Fougstadsgate 22 B, 0173 OSLO
3009 John Lasse Lindgren, Skovlyv. 1 A, 1406 SKI

70 år

0407 Åge N. Smedholen, Bølerskogen 4, 0691 OSLO
0807 Magne Haavi, Stasjonsv. 10, 2010 STRØMMEN
1307 Berit Loe Bamer, Ribstonveien 2, 0585 OSLO
1707 Arne Lauritzen, Øvre Gunnaråsen 4 A, 3475 SÆTRE
2607 Marie Louise Pedersen, Hellerudsvingen 9, 0684 OSLO
3007 John Trygve Holt, Brandvoldg. 10 B, 2000 LILLESTRØM
0708 Frank Pedersen, Flåtavikveien 45, 1628 ENGELSVIKEN
0408 Fred-Arild Ruud, Augerødveien 6, 1591 SPERREBOTN
0908 Finn Verner Pedersen, Fjordsvingen 7, 3402 LIER
1208 Reian Knut, Vestre Greverud Terr 12 E, 1415 OPPEGÅRD
1308 Pål Christian Dahl, Olaf Bulls vei 17, 0765 OSLO
1808 Johnny Ringstad, Hans Egedes V 25, 1470 LØRENSKOG
1908 Abdeslam Elmoussaoui, Lindebergåsen 13 A, 1071 OSLO
2608 Per Bjørn Sundvold, Skoghusveien 14, 1400 SKI
0809 Øystein Hallgreen, Sparavollen 75, 3021 DRAMMEN
0809 Freddy Pettersen, Ebbells Gate 7, 0183 OSLO
0909 Freddy Sterner, Tømtev. 118, 2013 SKJETTEN
1909 Kjell Andrew Tybring, Dueveien 7, 3057 SOLBERGELVA

2909 Sonja Vibeche Holte Robøl, Gladvollveien 15 A 1168 OSLO
3009 Bjørn Erik Larsen, Åseng. 4 D, 0480 OSLO
2809 Svein Erik Karlsen, Jacobine Ryes V 19, 0987 OSLO
2909 Tor Arne Bjørnstad, St. Jørgens vei 59, 0662 OSLO

75 år:

0107 Jan Rørstrøm, Engav. 11 B, 2010 STRØMMEN
0107 Ahmed Haji, Kyrre Grepps gate 31, 0479 OSLO
0907 Harald Klophus, Fr. Nansens V 25 A, 1472 FJELLHAMAR
1107 Per Rolf Kolstad, Hyttengv. 34 1404 SIGGERUD
1107 Rolf Neegaard, Ammrudlunden sykehjem, Ammerudveien 37, 0958 OSLO
1507 Oddbjørn Harry Olsen, Odvar Solbergs V 4, 0970 OSLO
1707 Per Albertsen, Grefsenkollveien 5 A, 0490 OSLO
1807 Trond Kristian Olsen, Paal Bergs V 5, 0692 OSLO
1907 Tore Bakken, Økernv. 175, 0580 OSLO
2907 Liv Gundersen, Nesåsv. 11, 1475 FINSTADJORDET
3107 Tom Cato Lie, Rudv. 22, 2005 RÆLINGEN
0108 Egil Arvid Go Thorkildsen, Roald Amundsens V 153, 1420 SVARTSKOG
0208 Tore Heimen, Bogstadveien 31, 0366 OSLO
0708 Njål Egil Sivertsen, Lindebergåsen 30 B, 1068 OSLO
2308 Evelyn Synnøve Rygge, Tamburveien 15 H, 0485 OSLO

3108 Svein Birger Sjursen, Plommevn. 1B, 4635 KRISTIANSAND S
0409 Ulf Tansem, Feltspatveien 13, 1487 HAKADAL
2309 Arne Georg Høiestad, Haugerudv. 64, 0674 OSLO
2409 Asbjørn Gunvald Karlsen, Garver Ytterborgsv 137, 0977 OSLO

80 år:

0707 Odd Tangerud, Haneborgveien 3, 1470 LØRENSKOG
1007 Tore Harald Gulbrandsen, Bringebærhagen 12, 1448 DRØBAK
2607 Einar Dalen, Harasporet 6, 2090 HURDAL
2907 Ingvar Guttormsen, Morkelv. 5, 1476 RASTA

3007 Annelise Synnøve Lyng, St. Olavs Gate 35 B, 2004 LILLESTRØM
0908 Ove Gulbrand Rasmussen, Otto Sogns V 4, 0681 OSLO
1808 Anne-Lise Westbye Hansen, Vestav. 2, 1476 RASTA
0109 Rune Wettergreen, Kurlandstien 40, 1052 OSLO

85 år:

0807 Rolf Uno Ramberg, Martin Johansens Veg 50, 2070 RÅHOLT
2307 Rolf Willy Nilsson, Nordsetergrenda 1 A, 1161 OSLO
3007 Randi Johannessen, Ammerudveien 45, 0958 OSLO
0708 Frank Torstein Halvorsen, Granittvn. 5, 1158 OSLO

0908 Kjell Otto Thoresen, Voll Terr 79, 1358 JAR
1408 Bjørn Jensen, Solberglivn. 92, 0683 OSLO
2408 Per Kjell Syversen, Rødbergv. 87, 0593 OSLO
2908 Sonja Elisabeth Westbye, Tvetenveien 253, 0675 OSLO
3108 Per Blom-Petersen, Grensev. 23, 0575 OSLO

90 år:

0808 Odvar Arnold Aas, Malmgatan 11, Se-66233 ÅMÅL, SVERIGE
3108 Randi Kirsten Lindgren, Haugerudv. 84, 0674 OSLO
2609 Harald Halvorsen, Antennev. 30, 1154 OSLO

Oslo grafiske fagforenings
pensjonistforening

MØTEDAGER 2014

Onsdager, kl. 12.00 - 14.00

i OPPSAL SAMFUNNSHUS, Vetlandsveien 99 - 101

**Møtedager er på følgende datoer: 18. juni
(så tar vi sommerferie) - 17. september - 15. oktober -
19. november og 17. desember (julemøte).**

Her kan du treffe gamle kjente/kolleger og bli kjent med nye. Vi tar opp aktuelle saker og har f.eks sang/musikk, kåserier, lotteri og andre aktiviteter. Det arrangeres også dags- og lengre turer.

Alle er velkommen!

Styret i OGFs pensjonistforening

CITADELLET: Da det i 1750 ble bestemt at Stavern skulle bli hovedbase for den norske flotilje, ble fortet på Karlsøy lagt under Fredriksvern Verft og fikk fra 1757 navnet Citadellet. Et citadell er en del av en større festning, som skal være det siste tilfluktssted hvis resten av festningen faller.

**TGM ønsker alle en
riktig god sommer!**